

**T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPORA YÖNELİK
TUTUMLARI İLE DERS DIŞI SPORTİF ETKİNLİKLERE KATILMA /
KATILMAMA NEDENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Dilek KARAVELİOĞLU

**Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

KÜTAHYA

2017

**T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ORTOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPORA YÖNELİK
TUTUMLARI İLE DERS DIŞI SPORTİF ETKİNLİKLERE KATILMA /
KATILMAMA NEDENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Dilek KARAVELİOĞLU

**Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Halil BİŞGİN**

KÜTAHYA

2017

ONAY SAYFASI

Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne:

Dilek KARAVELİOĞLU'nun hazırladığı “Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora Yönelik Tutumları İle Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma / Katılmama Nedenleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı Yüksek Lisans tez çalışması jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Programında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tarih
16 / 06 / 2017

İmzalar

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Adnan ERSOY

DPÜ BESYO Öğretim Üyesi

.....

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Halil BİŞGİN

DPÜ BESYO Öğretim Üyesi

.....

Üye: Doç. Dr. Sefa LÖK

Selçuk Üniversitesi BESYO Öğretim Üyesi

.....

ONAY:

Bu tez Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Muhammet DÖNMEZ

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel düşünce disiplini içinde bilgi birikimi, tecrübe ve önerilerini esirgemeyen, sabırla ve anlayışla bana zaman ayırıp yardımlarını sunan değerli danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Halil BİŞGİN'e teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca verilerin analizi ve yorumlanmasındaki katkılarından ötürü Araştırma Görevlisi Ümit Doğan ÜSTÜN'e teşekkür ederim.

Son olarak maddi ve manevi yönden yardımlarını esirgemeyen ve zor anımda beni yalnız bırakmayan desteklerini hiç esirgemeyen ve hep yanımda olan başta Ağabeyim Yrd. Doç. Dr. Mihri Barış Karavelioğlu'na ve aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu tez herhangi bir kurum ya da kuruluş tarafından desteklenmemiştir.

ÖZET

Karavelioğlu, D. Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutumları ile Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma/Katılmama Nedenleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2016. Bu çalışma, Kütahya il merkezinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin okul sporları müsabakalarına katılma ve katılmama durumlarına göre beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ve ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma evrenini Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda öğrenim gören 7.ve 8. Sınıf ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya okul sporları müsabakalarına katılan/katılmayan öğrencilerden rasgele örneklem metodu kullanılarak belirlenen gönüllü 520 erkek öğrenci ve 473 kız öğrenci olmak üzere toplam 993 öğrenci katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların kişisel bilgilerinin belirlenmesi için kişisel bilgi formu yer almaktadır. İkinci bölümde ise DEMİRHAN vd (2001) tarafından geliştirilen, geçerliliği ve güvenilirliği belirlenmiş olan beden eğitimi ve spora yönelik tutum ölçeği yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise AKGÜL vd (2012) tarafından geliştirilen geçerliliği ve güvenilirliği belirlenmiş olan Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma/ Katılmama Nedenleri ölçeği yer almaktadır.

Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 20 Windows paket programı kullanılmıştır. Katılımcıların kişisel bilgilerinin dağılımlarının belirlenmesinde yüzde ve frekans yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin dağılımlarının belirlenmesi için tek örneklem Kolmogorow-Smirnow testi uygulanmıştır. Çalışmada hipotez testleri olarak ikili gruplar için bağımsız örneklem t testi, üç ve daha fazla grup için tek yönlü varyans analizi testleri uygulanmıştır. Çalışmada anlamlılık düzeyi $P<0,5$ olarak alınmıştır.

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda katılımcıların okul sporlarına katılıp katılmamama durumlarına göre beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($p>0,05$). Buna ek olarak; katılımcıların okul sporlarına katılıp katılmama durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasında istatistiksel açıdan fark vardır. ($P<0,001$) Bu iki değişken arasındaki ilişki incelendiğinde ise beden eğitimi ve spor derslerine yönelik tutum arttıkça okul dışı sportif etkinliklere katılım nedenleri de artmaktadır. ($p<0,05$)

Sonuç olarak; orta öğretim düzeyindeki öğrencilerin okul sporlarına katılma ve katılmama durumu, beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarını etkilemezken; okul dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerini etkilemektedir. Okul sporlarına katılan katılımcılar ise sportif etkinliklere de daha çok katılma eğilimindedirler. Ayrıca beden eğitimi ve spora yönelik tutum arttıkça ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri de artmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Beden Eğitimi, Tutum, Başarı, Ders dışı etkinlik, Okul sporları.

ABSTRACT

Karavelioğlu, D. Examination of the relationship between physical education and spore attitudes of middle school students and reasons for participation / non-participation in extracurricular sports activities, master thesis, Kütahya, 2016. This study was carried out to investigate the relation between attitudes towards physical education and sports lessons and reasons for participation in extracurricular sport activities according to their participation in and disqualification of school sports competitions for middle school students in Kütahya city center. The study is composed of 7th and 8th grade middle school students who are studying in the schools affiliated to the Ministry of National Education. A total of 993 volunteers, including 520 male and 473 female students, participated in the school sports competitions to participate in the study were selected using the random sampling method.

The survey used as a data collection tool in the study consists of 3 parts. In the first part, a personal information form is used to identify the participants' personal information. In the second part, attitude scale for physical education and spore, which was developed by Demirhan and the others (2001) and whose validity and reliability were determined, is included. In the third part, the Scale of Participation / Non Participation in Extracurricular Activities, which is developed by Akgul and the others (2012) whose validity and reliability are proven, is included. SPSS 20 Windows package program was used to evaluate the obtained data. Percentage and frequency methods were used in determining the distributions of the personal information of the participants. A single sample Kolmogorov-Smirnov test was applied to determine the distributions of the data.

Independent sample t test for two groups and one way variance analysis tests for three or more groups were applied as hypothesis tests in the study. The level of significance in the study was taken as $p < 0,5$. As a result of the statistical analysis, no significant relation was found between attitudes towards physical education and sports lesson according to participation of the participants in school sports. ($p > 0,05$). In addition, there is a statistical difference in the reasons for participating in extracurricular sport activities, depending on whether or not participants participate in school sports. ($p < 0,001$) When the relationship between these two variables is examined, the attitudes towards physical education and sports courses increase as well as the reasons for participation in sports activities out of school. ($p < 0,05$) As a result, the participation of middle school students in and out of school sports does not affect their attitudes towards physical education and sports, but it affects the reasons for participation in sports activities outside of school.

Participants in school sports tend to participate more in sporting events as well. In addition, as attitudes towards physical education and spore increase, the reasons for participation in extracurricular sport activities also increase.

Keywords: Physical Education, Attitude, Achievement, Extracurricular Activities, School Sports.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar DİZİNİ	xi
GRAFİKLER DİZİNİ	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı	2
1.2. Araştırmanın Önemi.....	2
1.3. Problem Cümlesi.....	2
1.4. Alt Problemler	2
1.5. Hipotezler.....	3
1.6. Araştırmanın Varsayımları.....	3
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Eğitim Kavramı.....	5
2.1.1. Eğitimin Çocukların Yaşantısı Üzerine Etkisi	6
2.1.2. Eğitimin Bir Parçası Olarak Beden Eğitimi Dersi	6
2.1.3. Beden Eğitimi Kavramı.....	7
2.1.4. Beden Eğitiminin Tarihsel Gelişimi.....	8
2.1.5. Türkiye’de Beden Eğitimi Dersinin Gelişimi	9
2.1.6. Türkiye’de Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları.....	10
2.1.7. Türkiye’de Beden Eğitimi Dersinin Özel Amaçları.....	11
2.2. Spor Kavramı	12
2.2.1. Sporun Tarihsel Gelişimi Ve Önemi	13
2.2.2. Türkiye’de Sporun Gelişimi.....	14
2.3. Beden Eğitimi ve Spor Arasındaki İlişki	16
2.3.1. Beden Eğitimi ve Sporun Benzer Yönleri.....	16

2.3.2. Beden Eğitimi ve Sporun Farklı Yönleri.....	17
2.4. Ders Dışı Etkinlik Kavramı.....	17
2.4.1. Ders Dışı Etkinlik.....	17
2.4.2. Ders Dışı Etkinliğin Önemi.....	18
2.4.3. Ders Dışı Etkinliklerin Tarihi Gelişimi.....	19
2.4.4. Türkiye’de Beden Eğitiminin Bir Parçası Olarak Ders Dışı Etkinlik Faaliyetleri.....	19
2.5. Konu ile İlgili Yapılan Çalışmalar.....	20
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	22
3.1. Araştırma Deseni.....	22
3.2. Çalışma Grubu.....	22
3.3. Araştırma Tekniği ve Protokol.....	22
3.4. Veri Toplama Araçları.....	23
3.5. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi.....	24
4. BULGULAR.....	25
4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	25
4.1.1. Katılımcıların Yaşlarının Dağılımı.....	25
4.1.2. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımları.....	25
4.1.3. Katılımcıların Sınıflarının Dağılımları.....	26
4.1.4. Katılımcıların Okul Sporlarına Katılma Durumlarının Dağılımları.....	26
4.1.5. Katılımcıların Spor Yapma Durumlarının Dağılımları.....	26
4.1.6. Katılımcıların aile fertlerinin spor yapma durumlarının dağılımları....	27
4.1.7. Katılımcıların Anne Mesleklerinin Dağılımı.....	27
4.1.8. Katılımcıların Baba Mesleklerinin Dağılımı.....	28
4.1.9. Katılımcıların Anne Eğitim Seviyelerinin Dağılımı.....	28
4.1.10. Katılımcıların Baba Eğitim Seviyelerinin Dağılımı.....	29
4.1.11. Hipotez 1: Katılımcıların Yaşlarına Göre Beden Eğitimi Ve Spora Yönelik Tutumları.....	29
4.1.12. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Ve Spora Yönelik Tutumları.....	30
4.1.13. Katılımcıların Sınıflarına Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutumları.....	30

4.1.14. Katılımcıların Okul Sporlarına Katılma/Katılmama Durumlarına Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutumları.....	31
4.1.15. Katılımcıların Düzenli Spor Yapma Durumlarına Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutumları.....	32
4.1.16. Katılımcıların Yaşlarına Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı.....	32
4.1.17. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı.....	33
4.1.18. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı.....	34
4.1.19. Katılımcıların Okul Sporlarına Katılma Durumlarına Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı.....	34
4.1.20. Katılımcıların Düzenli Spor Yapma Durumlarına Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı.....	35
4.1.21. Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum ile Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma/Katılmama Nedenleri Arasındaki İlişki.....	36
5. TARTIŞMA	37
5.1. Hipotez 1: Yaşa Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum	37
5.2. Hipotez 2: Cinsiyete göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum.....	38
5.3. Hipotez 3: Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum	38
5.4. Hipotez 4: Okul Sporlarına Katılma Durumuna Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum	39
5.5. Hipotez 5:Düzenli Spor Yapma Durumuna Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum	39
5.6. Hipotez 6: Katılımcıların Yaşa Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Tutumu	39
5.7. Hipotez 7: Katılımcıların Cinsiyete Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Tutumları	40
5.8. Hipotez 8: Katılımcıların Öğrenim Gördüğü Sınıfa Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Tutumları	40

5.9. Hipotez 9: Katılımcıların Okul Sporlarına Katılma Durumlarına Göre Ders Dışı Etkinliklere Karşı Tutumları.....	41
5.10. Hipotez 10: Katılımcıların Düzenli Spor Yapma Durumlarına Göre Ders Dışı Etkinliklere Katılma Tutumları	41
5.11. Hipotez 11: Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Yönelik Tutum ile Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenleri Arasında ki İlişki.....	42
6. SONUÇVE ÖNERİLER.....	43
6.1.Sonuç.....	43
6.2. Öneriler	46
KAYNAKLAR	47
EKLER.....	56
Ek-1: Kişisel Bilgi Formu	56
Ek-2: Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum Ölçeği	58
Ek-3: Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma ve Katılmama Nedenleri	59
Ek-4: Resmi İzinler	60
Ek-5: Veriler.....	61
Ek-6: İstatistiksel Test Sonuçları	71

TABLÖLAR DİZİNİ**Sayfa**

Tablo 2.1: Beden eğitimi ve sporun farklı yönleri	17
Tablo 4.1: Beden eğitimi ve spora yönelik tutum ile ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişki.....	36

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik 4.1: Katılımcıların yaşlarının dağılımı	25
Grafik 4.2: Katılımcıların cinsiyet dağılımları	25
Grafik 4.3: Katılımcıların sınıflarının dağılımları	26
Grafik 4.4: Katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarının dağılımları.....	26
Grafik 4.5: Katılımcıların spor yapma durumlarının dağılımları	27
Grafik 4.6: Katılımcıların aile fertlerinin spor yapma durumlarının dağılımları.....	27
Grafik 4.7: Katılımcıların anne mesleklerinin dağılımı.....	28
Grafik 4.8: Katılımcıların baba mesleklerinin dağılımı.....	28
Grafik 4.9: Katılımcıların anne eğitim seviyelerinin dağılımı.....	29
Grafik 4.10: Katılımcıların anne eğitim seviyelerinin dağılımı.....	29
Grafik 4.11: Katılımcıların yaşlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları	30
Grafik 4.12: Katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları	30
Grafik 4.13: Katılımcıların sınıflarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları	31
Grafik 4.14: Katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları.....	31
Grafik 4.15: Katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları.....	32
Grafik 4.16: Katılımcıların yaşlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları	33
Grafik 4.17: Katılımcıların cinsiyetlerine göre ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerinin dağılımı.....	33

- Grafik 4.18:** Katılımcıların öğrenim gördükleri sınıflara göre ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerinin dağılımı 34
- Grafik 4.19:** Katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerinin dağılımı 35
- Grafik 4.20:** Katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerinin dağılımı 35

1. GİRİŞ

Beden eğitimi ve spor, çağdaş eğitim anlayışı içinde birbirini tamamlayan iki kavramdır. Spor evrensel kültürün bir parçası olarak, dünyada dili, ırkı, dini farklı insanları birleştiren önemli bir unsurdur. Çağımız sporunu; fiziksel faydalarının yanı sıra insanların ruhsal sağlığını da olumlu yönde etkilemek amacı ile yapılan hareketler topluluğu olarak da tanımlanabilir.

Beden eğitimi, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın başlıca unsuru olan insan gücünün fiziksel ve ruhsal sağlığını ve bütün yapısını dengeli olarak geliştirilmesini sağlayan etkinliklerdir (85). Beden eğitimi ve spor eğitiminde amaç, tüm kişiliğin eğitimidir. Bu amaca yönelik beden eğitimi ve spor eğitimi zihinsel olduğu kadar fiziksel ve psikolojik eğitimi de öngörmekte, bireyi tüm yönleriyle geliştirmeyi amaçlamaktadır (51). Beden eğitimi ve spor faaliyetleri, okullarda ders içi ve ders dışı zamanlarda genel eğitimin tamamlayıcısı olarak verilmekte ve bu faaliyetler içerisinde birey bir bütün olarak ele alınmaktadır (64). Eğitimin kapsamında ders dışı etkinlikler, düşünüldüğünde; öğrencilerin zorunlu olarak katıldıkları ve önceden belirlenmiş müfredatları içeren derslerin dışında, tamamen kendi arzu ve tercihleri istikametinde katıldıkları her türlü spor, müzik, resim, tiyatro, edebiyat gibi faaliyetleri kapsamaktadır.

Sistematik bir şekilde yürütülen Beden Eğitimi dersleri; çocuklara, hareket etme yeteneklerini artırma, fiziksel uygunluklarını sürdürme, sağlık bilgilerini elde etme, yaşam etkinlikleriyle ilgili becerileri geliştirme ve olumlu sosyal becerileri elde etme konularında oldukça faydalıdır.

Okul sporlarına, katılan ve katılmayan öğrencilerin beden eğitimi derslerine karşı tutumlarını inceleyen birçok çalışmaya rastlanırken beden eğitimi dersi ile ders dışı sportif etkinlikler arasındaki ilişkiye bakan çalışmalar sınırlı sayıdadır bu açıdan bu yaş grubundaki çocukların sportif etkinliklere katılma nedenleri beden eğitimi dersine karşı tutumlarını belirlemekle birlikte beden eğitimi dersine katılım ile ders dışı sportif etkinlikler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak açısından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma ve katılmama nedenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmadan elde edilecek bulgular ile;

1. Ortaöğretim okullarında okul sporlarına katılımın, öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumu ve ders dışı etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişkileri ortaya koymaktır.
2. Okul sporlarına katılan ve katılmayan öğrenciler arasındaki beden eğitimi ve spor dersine karşı olan tutumlarının tespiti yapılacaktır.
3. Okul sporlarına katılmayan öğrencilerin, ders dışı sportif etkinliklere katılma/katılmama nedenleri ortaya konulacaktır.
4. Okul sporlarına katılan öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılım nedenleri ortaya konulacaktır.

1.3. Problem Cümlesi

“Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutumları ile Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma/Katılmama Nedenleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” konulu tez çalışması ile okullar arası sportif müsabakalara katılan/katılmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tutumları ve ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerinin incelenmesiyle elde edilen bilimsel kıstaslar ölçüsünde ortaya konması açısından bu çalışma önem arz etmektedir.

1.4. Alt Problemler

1. Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spora yönelik tutumları arasında fark var mıdır?
2. Katılımcıların ders dışı etkinliklere katılma nedenleri arasında fark var mıdır?
3. Katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre Ders Dışı Etkinliklere katılma nedenleri arasında fark var mıdır?

4. Katılımcıların Beden Eğitimi ve spor yönelik tutum ile Ders Dışı Etkinliklere katılma nedenleri arasında fark var mıdır?

5. Katılımcıların cinsiyetlerine göre ders dışı etkinliklere katılma nedenleri arasında fark var mıdır?

1.5. Hipotezler

4. Katılımcıların yaşlarına göre Beden Eğitimi ve Spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
5. Katılımcıların cinsiyete göre Beden Eğitimi ve Spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
6. Katılımcıların öğrenim gördükleri sınıflara göre Beden Eğitimi ve Spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
7. Katılımcıların okul sporlarına katılma durumuna göre Beden Eğitimi ve Spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
8. Katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre Beden Eğitimi ve Spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
9. Katılımcıların yaşlarına göre ders dışı etkinliklere katılma nedenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
10. Katılımcıların cinsiyetlerine göre ders dışı etkinliklere katılma nedenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
11. Katılımcıların öğrenim gördüğü sınıflara göre ders dışı etkinliklere katılma nedenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
12. Katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre Ders Dışı Etkinliklere katılma nedenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
13. Katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre Ders Dışı Etkinliklere katılma nedenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
14. Katılımcıların Beden Eğitimi ve spor yönelik tutum ile Ders Dışı Etkinliklere katılma nedenleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

1.6. Araştırmanın Varsayımları

1. Bu araştırmada literatür taramasından elde edilen bilgiler ile örneklem grubundan sağlanan veriler doğru ve yeterli olarak kabul edilmiştir.

2. Çalışma için geliştirilen veri toplama yöntemi amaçlanan hedefler için yeterli ve uygun kabul edilmiştir.
3. Uygulanan istatistiksel yöntemler araştırmaya uygun şekilde seçilmiştir.
4. Bu araştırmada kullanılan veri toplama yönteminin ilköğretim öğrencilerinin okullar arası sportif müsabakalara katılımları beden eğitimi ve spora karşı tutumları ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişkinin ortaya çıkartılmasında yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma bulguları 2015-2016 eğitim öğretim yılında Kütahya merkez okullarında öğrenim gören 7.ve 8. Sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.
2. Bu araştırma, araştırmacının zaman, maddi imkân ve ulaşabildiği kaynaklarla sınırlıdır.
3. Bu araştırma Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeğiyle (BESTÖ) sınırlıdır.
4. Bu araştırma, Akgül vd. (2012) tarafından geliştirilen Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma/ Katılmama Nedenleri ölçeği anketiyle sınırlıdır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitim Kavramı

Eğitim; bireyin yaşamı boyunca devam eden, bireyin doğumundan başlayarak ölümüne kadar süregelen bir süreçtir. Ertürk'ün (1986) tanımına göre; Birey ile çevresi arasında belli düzeydeki etkileşim bütünüdür. Bireyde bıraktıkları “yaşantı” olarak tanımlanmaktadır. Eğitim, bireyde davranış değiştirme sürecidir (33).

Eğitim; bireyleri ve toplumları amaçlı, düzgün bir yaşam biçimine ulaştırmada ve sahip olunan bilgi, beceri ve değerleri planlı bir şekilde insan davranışlarını yaşantılar yoluyla değiştirme ve bir sonraki kuşağa aktarma sürecidir (87).

Eğitim geniş anlamda 1kişinin toplum davranışlarına, ahlak ve estetik ölçülerine inanış ve yaşama anlayışına bilinçli şekilde uyumuna yardım eden bir süreç olarak görülebilir (80).

Eğitimin tanımlamalarında ortak anlayış ise eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında bir değişim olması beklenmektedir. Senemoğlu'nun (2005) tanımına göre eğitim, insanın kişiliğini geliştirme süreci ve insana yapılan sermayedir.

Toplumların gelişmişliğinin en iyi yansıyan özellik eğitim düzeyleridir. Eğitim, toplumların gelişebilmeleri amacıyla uzun süreçli yapılan en önemli yatırım olup bu yatırımın sistemli düzenli şekilde toplumda kabul gören istendik davranışların nesillere aktarılmasıdır. Toplumun geleceğine yatırım yapılmak isteniyorsa, eğitim planlı, programlı ve sistemli olarak sunulması gerekir (56).

Eğitim, “bireyin yaşadığı toplumda, uygulama değeri olan yetenek, yönelişleri davranış örüntülerinin kazandırıldığı süreçler toplamı olarak tanımlanmakta; ayrıca eğitimin bireyin toplumsallaşması ve bireysel gelişimin de olumlu elit ve kontrollü bir çevreyi, okul etkinliklerini içine alan toplumsal bir süreçle tamamlanması gerektiği ” savunulmaktadır (25).

Felsefi açıdan baktığımızda; Eflatun, “Eğitim, beden ve ruha mükemmel olgunluğu güzelliği vermektir.”, Ciceron, “Eğitim, çocukları insan şekline getirme sanatıdır.” Şeklinde tanımlarda bulunmuşlardır (44). Antik çağın ünlü düşünürü Platon'un “zihinsel eğitim ve fiziksel özellikleri en güzel şekilde bağlayan ve onları

en güçlü şekilde ruhun hizmetine girdiren tam eğitilmiş ve uyum sağlamış insandır.” Görüşü bugün de etkinliğini ve geçerliliğini korumaktadır (22).

Marginson’a (2006) göre eğitim, öğrencileri iletişime açısından, kendi düşüncelerini kültürel ve tarihsel durumları yorumlayarak bu düşüncelerin sonuçlarını anlamak ve farklı şekilde yeniden düşünmek için öğrencilerin çok yönlü gelişimine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bütün tanımlamalara bakıldığında Eğitim adına ortak görüşün insanın yaşantısında değişiklik olduğu ve bu değişikliğin istendik yönde şekillenmesine yardımcı olan bir süreç olması üzerinde durulmaktadır.

2.1.1. Eğitimin Çocukların Yaşantısı Üzerine Etkisi

Eğitim sürecinin başlangıcını çocuklar aile yaşantılarıyla ailedeki bireyleri taklit ederek başlarlar. Bu süreç zamanla aile okul ve fiziksel çevreyi de içine alarak genişler. Okul yaşantısıyla birlikte sürece öğrenme dâhil olur ve çocuklar sosyalleşme, toplum bakımından benimsenen istendik davranışları öğrenir, hayatlarına dâhil ederler. Her toplumun milli hedeflerini yansıtan eğitim modelleri vardır ve çocuklarda bu hedeflere yönelik olarak yetiştirilmektedir. Çağdaş toplumlarda eğitimin görevi çocuğun zihinsel, duyuşsal (duygusal) ve devinimsel (bedensel) yönlerden gelişmesine yardım ederek, kendisine, ailesine ve topluma yararlı olacak bir birey olmasını sağlamaktır (32). Okullardaki amaçta çocukların her yönüyle gelişmelerini sağlamaktır. Okullar toplum içinde yaşayan bireylere, kendi fiziksel ve toplumsal ihtiyaçlarını, toplumun ihtiyaç ve beklentilerine uygun bir biçimde karşılayabilmeleri için gerekli olan bilgi, beceri, yetenek, tutum ve değerleri kazandırmaya çalışır. Okul eğitiminde öğrencinin ayrı bir yeri ve önemi vardır. Okul içinde düzenlenen tüm etkinlikler öğrenciye yöneliktir. Buna karşılık öğrencinin de okula karşı bazı sorumlulukları, rolünün gereği yapması gereken davranışlar vardır (29).

2.1.2. Eğitimin Bir Parçası Olarak Beden Eğitimi Dersi

Çağdaş eğitim anlayışının temelinde eğitim ve öğretim faaliyetlerinde gençlerin bilişsel gelişiminin yanı sıra fiziksel ve ruhsal gelişiminin de en etkili şekilde geliştirilmesi amacı söz konusudur. Bu gelişimi sağlayan derslerden bir tanesi de beden eğitimi dersidir. Beden eğitimi dersinde öğrencinin bedenini en etkili

şekilde nasıl kullanacağını, hareketi doğru yapabilmeyi bedensel hareketlerin yapılması esnasında zihinsel becerilerini de nasıl kullanması gerektiği öğretilmektedir. Dersin amacı öğrencilerin bedensel zihinsel ve duygusal açıdan gelişmelerini olumlu katkı sağlamaktır.

Milli eğitimin genel amaçları içinde; “Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, özgür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve karakterine değer veren, topluma karşı sorumluluk bilinci taşıyan; yapıcı ve verimli kişiler yetiştirmektir (62).

2.1.3. Beden Eğitimi Kavramı

Beden eğitimi; bireyin beden, ruhen, zihnen gelişmesini sağlayan bu gelişmeler sırasında organizmanın fonksiyonlarını bozmadan dengesini koruyan kendisine topluma yararlı bir insan olarak yetişmesini sağlayan fiziksel faaliyetlerdir (2).

Güneş’e (2004) göre, beden eğitimi oyun, cimmastik ve spor gibi eğitici fiziksel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup, bedenin bedensel etkinlikler aracılığı ile eğitimidir.

Bilinçli uygulanan beden eğitimi tüm yaşam süreci içerisinde bireylerin sağlıklı ve stressiz, huzurlu bir yaşama sahip olmalarına katkıda bulunur. Beden eğitiminin bireyin aynı zamanda ahlakı, kültürel, kişilik, yönünden gelişimini sağlar (13).

Beden eğitimi bireyin fiziksel sağlığını, ruh sağlığını, fiziksel becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve bireylerin özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyuna, cimmastiğe, spora dönük alıştırma ve çalışmaların bütününe kapsayan bir etkinliktir (9).

Beden eğitimi etkinliklerin düzenli yapıldıklarında, organizmanın fiziksel uygunluk ve dayanıklılığını, buna bağlı olarak iç organların fonksiyonlarını geliştirir. Bu da organizmanın farklı şartlara daha kolay uyum sağlaması ve yorgunluğa karşı koyabilme gücünü artırır (82).

Beden Eğitimi sadece bedensel gelişim değil aynı zamanda bilişsel, duyuşsal, sosyal açıdan bireylerin gelişimini sağlamaktadır. Birbirinden farklı birçok tanımlanmış olup beden eğitiminin bir yaşantı, faaliyet, eğitim ve gelişim olduğu ifade edilmiştir.

2.1.4. Beden Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

İnsanın zihnen ve ruhen birlikte bir bütün oluşturduğunu, yani vücudun belli bir amaç doğrultusunda eğitilmesi düşüncesi, insanlığın evren üzerindeki varlığı kadar eskidir. Canlılığın tek belirtisi hareketler bütünüdür. Bedensel faaliyetlerin insan hayatının ayrılmaz parçası olması nedeniyle Beden Eğitiminin tarihsel boyutunu ilk insanlardan başlayarak incelemek daha doğru olur. İlkel zamanlarda zorunlu yaşam koşulları insanların bedensel yönden kendilerini geliştirmelerini ve hayatta kalma mücadelesi vermelerini beden eğitiminin temeli olarak görmek mümkündür (6).

Beden Eğitimi kavramının sözcük olarak ortaya çıkması ise batı dillerinde 18.yüzyıl ortalarına rastlar. Beden Eğitimi anlayışında yeni bir tutum geliştiren, Avustralyalı biyolog-egitimci Gaulhofer'a göre Beden Eğitimi, insanın beden yoluyla yaptığı genel eğitimin adıdır. Etkinlik noktası beden olup; amaç insanın tüm kişiliği ve bütünlüğüdür (36).

Orta Çağ döneminde dogmatik düşünceye göre uygulanan antik beden eğitimi anlayışı tarihin derinliklerine gömüldükten sonra, 14. yüzyılda Avrupa'da yayılan Rönesans hareketi ve hümanizm düşüncesinin etkisiyle yeniden gündeme gelmiştir. Yeni Çağ dönemine girerken meydana gelen bu değişim hareketi insanların fiziksel ve ruhsal yönden en iyi şekilde gelişimlerinin önemine katkı sağlamıştır. 1400-1500'lü yıllarda Beden eğitimi derslerinin okullardaki planlara girmesi için gerekli adımlar atılmaya başlanmıştır. 1770'li yıllarda ise beden eğitimi dersleri teorik derslerle beraber işlenmeye başlanmıştır. Hümanizmin etkisiyle canlılık kazanan beden eğitimi anlayışı bazı dönemlerde sekteye uğrasa da bir çılgın gibi büyüyerek

Avrupa ve dünya ülkelerini hızlı bir şekilde etkisi altına almıştır. 1901 yılında Amerika'da bulunan üniversitelerin beden eğitimi öğretmeni yetiştiren lisans programları açması ile beden eğitimi alanında önemli bir adım daha atılmıştır.

Günümüzde de dünyanın birçok ülkesinde beden eğitimi dersleri ilk ve orta dereceli eğitim kurumlarında zorunlu ders olarak okutulmaktadır (53).

2.1.5. Türkiye’de Beden Eğitimi Dersinin Gelişimi

Türkiye’de Beden Eğitimi dersi ilk olarak askeri okullarda ve Galatasaray Sultaniyesin’de verilmiştir. Spor yükseköğrenimi Beden Eğitimi Öğretmenliği programı adı altında gerçekleştirilmektedir. “Birinci Heyet-i İlmiye”, Cumhuriyet hükümeti tarafından milli eğitim işlerini bütün yönleriyle ele alıp meseleleri devrin tanınmış eğitimcilerinin fikir, düşünce ve tecrübelerinden yararlanmak bir programa bağlamak amacıyla yapılan ilk sistemli çalışmadır. “Birinci Heyeti İlmiye 15 Temmuz-15 Ağustos 1923 tarihleri arasında Ankara’da Maarif Vekili İsmail Safa (Özler) başkanlığında toplanmıştır.

Birinci Heyet-i İlmiye, millî ve ilmî teşkilat, ilköğretim, ortaöğretim, izcilik, beden eğitimi ve icraat olmak üzere beş farklı komisyon dâhilinde çalışmalar yapılmıştır. Birinci Heyet-i İlmiye’nin programında yer alan yirmi altı konu başlığından biri de on ikinci sırada yer alan “Terbiye-i Bedeniye Darümuallimini” açılması konusudur. Heyet, bu okulun kuruluşu ve programındaki esasları da tespit etmiştir (39).

Heyetin programında yer alan bireyin bedeni ve fiziksel kabiliyetleri gibi ahlaki ve içtimai kabiliyetlerini geliştirmek amacıyla Terbiyeyi Bedeniye Darümuallim (Beden Eğitimi Öğretmen Okulu) açılacak maddesi yer alarak devlet tarafından Selim Sırrı Tarcan göreve getirilmiştir. Selim Sırrı Tarcan Beden Eğitiminin ders olarak okutulmasında okullarımıza girmesinde büyük destek veren çabalayan bir eğitimcidir. İlk olarak da Galatasaray Sultaniyesinde ders olarak konulan Fransız eğitim sisteminin etkisinde kalınarak john amaros yani ‘jimnastik’ kelimesiyle ifade edilmiştir. Daha sonralarda ise ‘İdman Dersi’ Terbiye-i Bedeniye ‘Beden Terbiyesi’ şekline dönüştürülmüştür (65).

Beden eğitimi ve spor, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında ilk defa 1982 yılında yer almıştır. Yine bu tarihte yayımlanan “Temel Eğitim Kurumlarında Atatürk İlke ve inkılâplarını Öğretim Esasları Yönergesi” kapsamında, beden eğitimi derslerinde Atatürk ile ilgili konulara yer verilmektedir (52).

Öğrencilerin fiziki olarak güçlü, sağlıklı ve dengeli bir yapıda yetişmeleri, boş zamanlarını spor yaparak değerlendirmeleri amacıyla 1983-84 yılında yayımlanan “Spor Gelişim Çalışmaları Yönergesi ve 1984 Programları”, ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin yine Türk Milli Eğitiminin amaçları doğrultusunda zihnen olduğu kadar fiziki yönden de eğitilmelerini amaçlamıştır (84).

2.1.6. Türkiye’de Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları

Beden eğitiminin genel amacı, beden eğitimini ve sporu günlük yaşantımızın ayrılmaz bir parçası haline getirmektir. Beden eğitimi ve spor kişilerin beden sağlıklarını koruma, bireyin fiziksel ve motorsal gelişimine katkı bulunmanın yanında, boş zamanını değerlendirme alışkanlığı kazandırmayı öngörmektedir (51).

Genel eğitimin önemli bir parçası olan beden eğitiminin amacı, çocukların zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal yönden en üst düzeye çıkarmayı amaçlanmaktadır.

Türk Milli Eğitiminde Beden Eğitiminin Genel amaçları şu şekilde sıralanmıştır:

1. Atatürk’ün ve bilim insanlarının beden eğitimi ve spor alanında söyledikleri anlamlı sözleri açıklayabilme.
2. Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgileri, becerileri, alışkanlık haline getirebilme.
3. Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararını kavrayarak, boş zamanlarını spor aktiviteleriyle değerlendirmeye istekli olabilme.
4. İyi duruş alışkanlığı edinebilme.
5. Kendine güvenme, zamanında ve çabuk karar verme.
6. Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme.
7. İş birliği yöntemiyle çalışma ve birlikte takım olarak davranma alışkanlığı edinebilme.
8. Demokratik hayatın gerektirdiği davranışları ve alışkanlıkları edinebilme
9. Oyunları dostça oynama ve yarışma, kazanana takdir etme, kaybetmeyi kabullenebilme, hile ve haksızlığa karşı olabilme.
10. Milli bayramların anlamını ve önemini kavrayabilme törenlere katılmaya istekli olabilme.

11. Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olma.
12. Ritim ve müzik eşliğinde hareket edebilme.
13. Temel ilk yardım ve sağlık kuralları ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
14. Tabiatı sevme, temiz hava ve güneşten faydalanabilme.
15. Bütün organları sistemleri aynı düzeyde güçlendirebilme ve geliştirebilme.
16. Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştirebilme.
17. Spor araç ve tesisleri hakkında bilgi sahibi olma ve kullanımına dikkat edebilmeyi bilme.
18. Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme (8, 22, 23).

Beden eğitiminin sıralanan amaçları bireyin sağlıklı bir yaşam sürmesi, kişiliğinin şekillenmesi, karar verme yetisinin gelişmesi, egzersizlerle birlikte vücudunun düzgün ve güzel bir şekilde şekillenmesi, günlük yaşamın getirdiği duruş, hal ve hareketleri kazandırdığı, kendine güvenen, sorunlarını çözebilen bireylerin yetişmesinde, vatan ve millet sevgisinin geliştirilmesi, ülkeye bağlılığın artması okullardaki tekyönlü düzenin eksikliklerini giderici bir görevi de üstlenmektedir (24).

2.1.7. Türkiye’de Beden Eğitimi Dersinin Özel Amaçları

1. Bireylerin fiziksel gelişmelerine yani fizyolojik kapasitelerinin en iyi şekilde gelişmesini sağlama.
2. Sağlıklı yaşama alışkanlığı kazandırma.
3. Motorik becerilerin geliştirmeye, fiziksel faaliyetlere katılmaya istekli olma.
4. Beden eğitimi ve spor faaliyetlerini önemini kavrama.
5. Çevreye uyum sağlamaya yardımcı olma.
6. Grup ve takım aktiviteleri sayesinde sosyal ilişkilerin iyi yönde geliştirebilme, sağlıklı iş birliği kurabilme.
7. İyi ve istenen sosyal alışkanlıklar kazandırmasına yardımcı olma.
8. İyi bir lider olma aynı zamanda verilen sorumlulukları yerine uygun şekilde getirebilme.
9. Spor faaliyetleri sırasında kendine güvenme ve bilinçli hareket edebilme.

10. Kurallara uyma, kuralların esnekliğinden yararlanma ve kuralları geliştirebilme
11. Başkalarına karşı saygılı hoşgörölü ve dürüst davranabilme.
12. Kendine güvenme ve davranışlarını kontrol edebilme.
13. Spor faaliyetlerinde yarışmak ve yarışmanın sonucunda yenmek ve yenilmek durumlarını olumlu karşılayacak deneyimi kazanabilme.
14. Yararlı rekreatif faaliyetler edinebilme (75).

2.2. Spor Kavramı

Spor, birey ya da grupların; sağlık, eğlence gösteri gayesiyle yaptıkları bedensel ve zihinsel etkinlik gerektiren, belirli kurallar içerisinde uygulanan organize oyunlara verilen genel isimdir (42).

Spor, bir hedefe yönlendirilmiş katılımcıların olduğu yarışma amacı taşıyan belirli kaidelerin söz konusu olduğu bireyin bedensel, zihinsel ve sosyal yönden katıldığı verimsel bir etkinliktir (71).

Spor, mümkün olan hareketlerin kültürel anlamda nesnelleştirilmesi, tarihsel açıdan ise gerçekleştirilme durumudur. Spor bireyde otodisiplin, kendini ifade edebilme deneyim kazanma, kendine güven açısından bedensel sınırların bir yaşantısı olarak kabul edilmektedir. Spor bireyin ihtiyaçlarına yönelik, haz duygusu ön planda olan sportif değerler, amaçlar yaptırımlarla yönlendirilen performans amacına dayanan bilinçli olarak zorluklar oluşturulup bunları aşabilme çabası gösteren insanın gönüllü istekli hareketlerini temel alır (7).

Spor, insanların bedenleriyle birlikte zihinlerini çalıştıran; beden, zekâ, psikolojik, sosyal, kültürel, ekonomik, toplumsal, eğitim, siyasal, teknolojik, ahlaki, sanat gibi özelliklerin farklı yönlerden gelişimini sağlayan, yarışma veya yarışmasız şekilde yapılabilen; organizeli, eğlenceli, doğal ve bilimsel hareketlerin tümüdür (66).

Bu tanımlar bağlamında düşünüldüğünde spor gerek yarışma anlamında, gerekse boş zamanı değerlendirme anlamında, sağlık ve izleyici bazında, kültürleri bir araya getiren sosyal anlamda etkileşimi sağlayan bir kültürel olgudur.

Spor toplumsal bir olgu olup geniş kitlelerde doğrudan ya da dolaylı yollardan ilgi görmeye başlamış zamanla daha organize hale gelmiş, spor aynı zamanda ülkenin isim duyurma, saygınlık kazanma, başarıyla birlikte ulusun ilgisine sevincine ortam hazırlayan toplumlara derinden etkilemeye başlayan toplumsal yapıya göre biçimlenen bir olgu halini almıştır (63).

Bir toplumda spora katılım şekli düzeyi ve yararı, problemleri sadece bireylerin yetenekleri ve ilgilerine göre belirlenmemektedir. O toplumun spora bakış açısı yönetim ve organizasyonu önem taşımaktadır. Genel olarak bakıldığında tüm dünya ülkelerinde spora önem verilmekte ve uluslararası organizasyonlarda yer almak için mücadele edilmektedir. Bu mücadele de başarılı olan devletlere bakıldığında sporu yaşam şekli haline getiren ülkeler olduğu görülmektedir (68).

2.2.1. Sporun Tarihsel Gelişimi Ve Önemi

Sporun tarihsel anlamda doğuşu ve gelişimi insanın doğayla mücadelesiyle birlikte başlamış ve gelişerek devam etmiştir. İnsanların hayatta kalma amacıyla zorlu doğa şartlarıyla mücadele etmesi barınma, korunma beslenme gibi sebeplerle bir takım hareketler kendiliğinden ortaya çıkmış ve zamanla kurallar dâhilinde amaçsal değişikliklere uğrayarak günümüzdeki spor kavramının temelini oluşturmuştur. Tarihteki ilk spor gerek araçlı gerek araçsız yapılsa da savunma ve saldırı kökenli olup hayatta kalma amacıyla zorunlu olarak ortaya çıkan bedensel hareketlerden kaynaklanmaktadır.

Bunlara en güzel örnek elli bin yıl öncesinde avcılarının geliştirdiği hayatlarını kolaylaştırma anlamında kullandıkları araç olan ok İ.Ö. 3000 yıllarında tunç devri teknolojisinin ürünü olarak ortaya çıkmış ve Mısır'da yönetim alanındaki üst düzey kişilerin ve soyluların oku hedef atışlarında kullanması ve başarılarının özenle kaydedilmesiyle birlikte okçuluk yarışma amacına dönüşerek yapılmıştır (34).

Türkler atları evcilleştirerek yaşamlarının bir parçası haline getirmişlerdir. Bununla birlikte zamanla binicilikle ilgili yarışlar şeklinde oyunlar düzenleyerek biniciliklerini geliştirmişler hem de bu oyunlar sayesinde savaşa hazır şekilde kalmışlardır.

İnsanlar zamanla kendilerini güvende hissederek geçim ve yaşama kaygısından kısmen de olsa kurtularak kendi iç dünyasına yönelerek doğa olaylarına

karşı korku, güven, aşk, sevgi, öfke, neşe, sıkıntı, saygı, zafer şenlikleri gibi duyguları bugün adına dans dediğimiz hareketlerle ifade etmişlerdir. Hareketleri zamanla tempo ve ritim eşliğinde davul gibi aletler kullanılarak müzikle birlikte duygularını ifade ederken bedensel hareketlere yer vermişler ve birlikte bir araya gelerek kendilerince oluşturdukları kurallara bağlı şekilde adına oyun dediğimiz bir bedeni faaliyeti devam ettirdiklerini spor anlamında yaptıklarını görmekteyiz (50).

Anlaşılabileceği gibi spor çeşitli zamanlarda çeşitli amaçlar için kullanılmıştır. Spor çok boyutlu, zengin ve toplumsal ve kültürel bir olgudur. Spor çağın gereklerine göre şekil alan ve değişime uğrayan bir olgudur. 1982 anayasamızın 59. Maddesinde “Devletin, her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek önlemler alınmasını” kabul etmiş, “sporun kitlelere yayılması için özendirileceğini” ifade etmiş ve “başarılı olan sporcunun da devlet tarafından korunacağı ve destekleneceği” dile getirilmiştir.

Sonuç olarak; insanlığın doğuşuyla birlikte hareket etmeyle, avlanma, eğlence anlamında, boş zaman değerlendirme, askeri hazırlık, savaşlara hazır bulunma, ülke yönetimi gibi çeşitli amaçlarda spor insanlığa hizmet etmekte olan bir olgudur (73).

Spor; günümüz dünyasında bir bilim alanı olarak tanımlanmakta ve her geçen gün gelişme göstermektedir. Bunun yanı sıra eğlence yönüyle ticari hayata canlılık kazandıran insanlara sağlıklı yaşam alanı sunan ve en önemlisi de beden eğitimi ve spor adı altında eğitim amaçlı nesillerin çok yönlü istenilen şekilde yetiştirilmesi için kullanılmaktadır.

2.2.2. Türkiye’de Sporun Gelişimi

Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı (TİCİ) 1922 yılında İstanbul’da kurulmuştur. Cumhuriyet dönemindeki ilk spor kuruluşu olan temelini futbol kulüplerinin oluşturduğu ve başkanlığını Ali Sami Yen’in yaptığı TÜRKİYE İDMAN CEMİYETLERİ İTTİFAKI Faaliyetlerine ise 1923 yılının Nisan sonunda yapılan genel kurul toplantısıyla başlamıştır. Türkiye idman cemiyetinin kamu yararına bir kuruluş olduğu Cumhurbaşkanı Atatürk ve başbakan İsmet İnönü’nün imzaladıkları kararnameyle onaylanmıştır. Atletizm, Atıcılık, Eskrim, Boks, Bisiklet, Futbol, Güreş, binicilik bu cemiyetin bünyesindeki federasyonlardır (63).

Devletin spor faaliyetlerine önem vermesiyle 1936 yılında ‘‘Türk Spor Kurumu’’ kurulmuştur. Türk Spor Kurumu devlete ait olan bir kurum olmuştur. Cumhuriyetin ilanından itibaren Atatürk spora büyük önem vererek bu kuruluş ve federasyonlarla yakından ilgilenmiştir. Aynı zamanda yurt dışında araştırmalar yapılarak Türkiye’ye uygun olan sistem belirlenerek kanunlar oluşturulup Bakanlar Kuruluna sunularak oradan da meclis tarafından onaylanmıştır. 1938’de 3530 sayılı kanunla kurulan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Başbakanlığa bağlı federasyonlar oluşturarak çalışmalarına başlamıştır. Bu genel müdürlük ilk kuruluşunda Başbakanlığa bağlı iken 29.5.1942 tarih ve 4235 sayılı kanunla Milli Eğitim Bakanlığına bağlı hale gelen beden terbiyesi genel müdürlüğü ilerleyen zamanlarda 6 Mayıs 1960 tarih ve 7474 sayılı kanunla yeniden Başbakanlığa bağlanmıştır.

3.11.1969 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmuş, 6 Şubat 1970 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlanmıştır (78).

Türklerde sporun geçmişi köklü ve eski olsa da modern anlamda önemin verilmesi ve yeniliklerin takibi cumhuriyetin ilanından sonrasına denk gelmektedir. Atatürk’ün söylemiş olduğu sözlerden de bunu anlamak mümkündür:

‘‘Cumhuriyet, fikren, ilmen ve bedenen kuvvetli ve yüksek seviyeli muhafızlar ister’’

‘‘Spor, yalnız beden kabiliyetinin üstünlüğü sayılmaz; idrak ve ahlak da bu işe yardım eder. Zekâ ve kavrayışı kısa olan kuvvetliler, zekâ kavrayışı yerinde olan daha az kuvvetlilerle başa çıkamazlar. Ben sporcunun zeki çevik ve aynı zamanda ahlaklısını severim’’

‘‘Açık ve kati söyleyeyim ki sporda muvaffak olmak için her türlü yardımdan ziyade bütün milletçe sporun önemi ve kıymeti anlamış olmak ve ona kalpten muhabbet ve onu vatani vazife telakki eylemek lazımdır’’

Ata'ya göre spor, her şeyden önce bir "vatani bir görev"dir.

Atatürk ‘ün söylemiş olduğu bu sözlerden de anlaşılacağı gibi Spor yeni kuşakların en iyi şekilde eğitilmesinde önemli bir unsurdur. Cumhuriyetin ilanıyla

birlikte spor modernleşerek daha fazla kitlelere hitap etmeye ilgi görmeye başlamıştır.

2.3. Beden Eğitimi ve Spor Arasındaki İlişki

Beden Eğitimi: Bireyin fiziksel sağlığını, ruh sağlığını, fiziksel becerilerini geliştirmeye amaçlı, gerektiğinde çevresel şartlara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyuna, cimmastiğe, spora dönük tekrar ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir (11).

Spor: kişilerin sosyal çevrelere katılımını sağlayan sosyal bir etkinlik özelliği taşıyan bireyin sosyalleşmesinde önemli bir yer edinen ve bireyi dar dünyasının dışında başka kişilerden, farklı inanç ve fikirlerdeki insanlarla iletişim kurarak onlardan etkilenmesi ve onları etkilemesini sağlayan bir olgudur. Bu yönüyle sporun, yeni arkadaşlıkların kurulmasını da yeni kültürlerle tanışılmasına ve insanların kaynaşmasında olumlu bir etkiye sahiptir (86).

İnsanlar Beden Eğitimi ile Spor kavramlarını aynı anlamı taşıdıklarını düşünerek birbiri yerine kullanabilmektedirler. Bu iki kavram birbirinden bağımsız değildir, benzer yönleri olduğu kadar farklılıkları da söz konusudur. Birbirlerinin yerine kullanmak doğru değildir.

2.3.1. Beden Eğitimi ve Sporun Benzer Yönleri

Beden Eğitimi de Spor da eğitim ve eğlence amacı taşımaktadır.

Beden Eğitimi de Spor da boş zaman değerlendirme faaliyetidir.

Beden Eğitimi de Spor da bir bilim ve bir tekniktir.

Beden Eğitimi de Spor da zevk ve estetik anlayışlıdır.

Beden Eğitimi de Spor da bireyler arasında iletişimi ve ilişkileri arttırır.

2.3.2. Beden Eğitimi ve Sporun Farklı Yönleri

Tablo 2.1: Beden eğitimi ve sporun farklı yönleri

<u>Beden Eğitimi</u>	<u>Spor</u>
1.Beden Eğitimi bir yarışma değildir.	Spor bir yarışmadır.
2.Beden Eğitimi reklam amaçlı değildir.	Spor reklam aracıdır.
3.Beden Eğitimi bir meslek değildir.	Spor bir meslektir.
4.Beden Eğitimi devlet üretimine katkı sağlamaz.	Spor üretime katkı sağlar.
5.Beden Eğitimi izleyici aracı değildir.	Spor seyir aracıdır.
6.Beden Eğitimi politika aracı değildir.	Spor politika aracıdır.
7.Beden Eğitimi toplumların ilişkilerini arttırmaz.	Spor kültürler arası ilişkiyi artırır.

Kaynak: İnal (2013) alınmıştır.

2.4. Ders Dışı Etkinlik Kavramı

2.4.1. Ders Dışı Etkinlik

Ders dışı etkinlikler: “Zevkle ve gönüllü şekilde yapılan kendine ait kurallar ve kurumları olan genellikle yarışma biçiminde ortaya çıkan sistemli fiziksel hareketler bütünü” olarak tanımlayabiliriz (27).

Eğitimin bütünlüğü içinde derslerin dışında öğrencilerin serbest zamanlarında aktif olarak katıldıkları faaliyetlerdir. Başka bir ifadeyle, ders dışı etkinlikler, öğrencinin zamanını istekleri doğrultusunda planlayarak bilgi, beceri ve tutum alanlarında, gelişmesini, ders dışında, kendini disipline etme faaliyetlerinin tümüdür (58).

Ders dışı etkinlik çalışmaları olarak 5 başlık alanında faaliyetler düzenlenebilmektedir;

İzcilik çalışmaları: Milli Eğitim Bakanlığınca “İzci Liderliği Sertifikası” bulunan öğretmenler tarafından yapılan bir faaliyettir.

Beden eğitimi ve spor çalışmaları: Beden eğitimi öğretmenleri tarafından yürütülür. Beden eğitimi öğretmeni olmaması halinde, yan alanı beden eğitimi olan veya yapılacak etkinliklerle ilgili belgeleri olan ulusal veya uluslar arası düzeydeki yarışmalara sporcu, antrenör, hakem olarak katıldıklarını belgelendiren diğer alan öğretmenleri tarafından da faaliyetler sürdürülebilir.

Halk oyunları: Türk halk oyunları öğretmenleri tarafından yürütülür. Türk halk oyunları öğretmeni olmaması ya da yetersiz olması halinde yan alanı halk oyunları olan veya bu alanda beceri tecrübeye sahip olan diğer alan öğretmenleri tarafından da uygulanabilir.

Güzel sanatlar: Alanın öğretmenleri tarafından yürütülür. Alanın öğretmenin olmaması ya da yetersiz olması halinde, yan alanı yürütülecek etkinliğe uygun olan bunu belgelendirebilen öğretmenler tarafından uygulanabilir.

Bilim olimpiyatları ve proje çalışmaları: İlgili alan öğretmenleri tarafından yürütülür (59).

2.4.2. Ders Dışı Etkinliğin Önemi

Sporun sağladığı disiplin ve anlayış okul içinde verildiği gibi, ders dışı spor etkinliklerine gereken önem verilerek, bütün imkân ve destekler sunularak sporun sağlam ve kaliteli bir yapıya kavuşması sağlanabilir (55).

Sınıf içerisindeki öğretimde yapay olarak, çocuğu disiplinleştirme gerekliliği vardır. Zamanla bu gereklilikten çocuklar sıkılarak daha özgür bir ortamda, eğitim amaçları doğrultusunda, öğretim yapmak ister. Çocukların bu isteğini karşılayacak olan eğitim şekli ise ders dışı etkinliklerdir (17).

Okulda planlanan dersler her ne kadar öğretim programlarına ve öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları göz önüne alınarak oluşturulsa da bunların ulaşamadığı noktaların var olduğu kabul edilmektedir. Bu noktalara ulaşmak ve öğrencilerin gelecekteki hayatlarına etki edecek davranışların kazandırılması amacı ders dışı etkinliklerle mümkün olabilmektedir (21).

Ders dışı etkinliklerin en önemli işlevlerinden birisi de öğrencilerin boş zamanlarını en etkili verimli bir şekilde kullanmalarına yönelik faaliyetler düzenlemektir. Zamanla kentleşme ve sanayileşmenin etkilerinin bir sonucu olarak öğrencilerin okuldan geriye kalan zamanlarını hoşlandıkları yapmaktan zevk aldıkları işlere yönelmelerine olanak sağlamaktadır (71).

Ders dışı etkinliklere çocuklar gönüllü ve istekli şekilde katılırlar. Etkinlikler çocukların gelişimine hem fiziksel hem ruhsal hem de sosyal yönden katkıda

bulunmaktadır. Boş zamanını hoşlandığı faaliyetlerle geçirmesi mutlu olmasına aynı zamanda stresten uzak durmasını sağlar.

2.4.3. Ders Dışı Etkinliklerin Tarihi Gelişimi

Ülkemizde Ders dışı etkinliklerin, eğitim sistemimiz içinde yer alması oldukça yenidir. Özellikle yirminci yüzyılın başlarında, bu tür etkinlikler, okul programlarında yer almaya başlamıştır (17).

Ders dışı etkinliklere yirminci yüzyıl eğitimcileri önem vererek okullarda etkinliklerin yapılması için özveride bulunmuşlardır. Bu dönemde düzenli ve programlı şekilde uygulanarak derslerdeki etkinlikleri tamamlaması sağlanmıştır. Yeni olduğu için ders dışı etkinliklere katılım az öğrenciler istekli değildi. Yirminci yüzyılın ikinci çeyreğinde öğrencilerin ilgileri yoğunlaşmaya başlamış ve ders dışı etkinlikler önem kazanmıştır (58).

1950 yıllarında ise ders dışı etkinliklere öğrencileri teşvik amacıyla yöneticiler, öğretmenler ve veliler iş birliği ile tüm olanakları sağlanmıştır. Ayrıca, ders dışı etkinlikler artırılarak çeşitlendirilmiş ve her öğrencinin ilgi istek duyabileceği çok farklı etkinliklere okullarda yer verilmiştir (58).

Millî Eğitim Şuraları incelendiğinde ders dışı etkinliklere, ilk defa 1974 yılında toplanan IX. Millî Eğitim Şurasında, yer verilmiştir. Bu şurada, ders dışı etkinliklerin haftada üç saatlik bir zaman ayrılarak yapılabilmesi öngörülmüştür (58).

2.4.4. Türkiye’de Beden Eğitiminin Bir Parçası Olarak Ders Dışı Etkinlik Faaliyetleri

Ders dışı etkinlik faaliyetleri öğretim sürecinde öğretmen ve öğrencilerin plan ve hazırlıkları yeterli düzeyde olsa bile öğrencilere kazandırılması gereken hedef ve davranışların ders süresince gerçekleşebilmesi istenilen seviyede olmayabilir.

Öğrenciler yeni edindikleri bilgileri zihinlerinde yapılandırarak, kendi bilgilerini öznelendirip yerinde zamanında kullanma yeteneği kazandırabilmeyi amaçlamaktadır (4).

Ders dışı etkinlikler öğrencilerin eğitim bütünlüğü bozulmadan serbest zamanlarını değerlendirdikleri severek gönüllü olarak katıldıkları faaliyetlerdir. Okullarda öğrencilerin okuldan arta kalan zamanını değerlendirmek amacıyla ders

dışı eğitim çalışmaları genelgesi çerçevesinde düzenlenebilecek etkinlikler; halk oyunları beden eğitimi ve spor çalışmaları (bu kavramın içeriğinde çeşitli spor dalları, etkinlikleri ve yarışmalara hazırlık faaliyetleri) güzel sanatlar, izcilik olarak belirlenmiştir (79).

Dersten arta kalan zamanı öğrencilerin yapıcı verimli bir biçimde geçirmesi, öğrencilerin fiziksel ve ruhsal sağlığını da olumlu yönde etkilemektedir. Teknolojik gelişmeler, bunun yanı sıra sanayileşme ve beraberinde kentleşmenin artmasıyla çocukların ders dışı zamanlarını iyi değerlendirmenin önemi artmıştır. Bu zamanlarını sosyal yönden olumlu davranışlar kazanabileceği sportif etkinliklerle değerlendirme öğrencilerin kötü alışkanlıklardan uzak durmalarını sağlar (1).

2.5. Konu ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Uluslararası literatür incelendiğinde öğrencilerin ve sporcuların beden eğitimi dersine karşı tutumları ve ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişkiyi farklı yönleriyle inceleyen çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin, Hu ve arkadaşları (2014), Çin’de 1793 ortaokul öğrencisi üzerinde yaptıkları çalışmada öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora karşı olan tutumlarını cinsiyete, sınıf düzeylerine, yaşadıkları bölge ve okullarına göre incelemişlerdir. Çalışma sonucunda öğrencilerin okul, sınıf düzeyleri ve yaşadıkları bölgelere göre Beden Eğitimi ve Spora karşı tutumları farklılık gösterirken, cinsiyetler arasında böyle bir farkın olmadığını tespit etmişlerdir. Ekici ve arkadaşları (2011), Muğla ilinde lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını değerlendirmek amacıyla 387 öğrenci üzerinde yapılan araştırmanın sonucunda öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı olumlu bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Sumbramaniam ve Silverman (2007) 995 ortaokul öğrencisi üzerine yaptıkları çalışmada öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyinde Beden Eğitimi dersine karşı tutumlarını incelemişlerdir. Sonuç olarak cinsiyetler arası tutumun olumlu olduğunu, sınıf düzeyinde ise sınıf kademesi yükseldikçe tutumun zayıfladığını ortaya koymuşlardır. Güçlü ve arkadaşları (2009), 600 öğrenci üzerinde araştırma yaparak incelemişlerdir öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumlu yönde olduğunu belirtmişlerdir. Taşmektepligil ve arkadaşları (2006), Samsun ilinde 300 ilköğretim öğrencisi üzerinde yapılan çalışmada öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı olumlu tutum sergiledikleri

sonucuna ulaşılmışlardır. Balyan ve arkadaşlarının (2012), yaptığı ikinci kademe 8 sınıf öğrencilerine yönelik bir çalışma olup beden eğitimi dersine karşı tutumları sosyal beceri ve öz yeterlik düzeyleri açısından bakmışlardır. Sonuç olarak öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının yanı sıra sosyal beceri ve öz yeterliliklerinde olumlu yönde bir tutum görülmektedir. Erhan ve arkadaşları (2009), Doğu Anadolu Bölgesi'nde il merkezlerinde bulunan ilk ve orta öğretim okullarında beden eğitimi dersine karşı tutumları ve araç gereç yetersizliği arasındaki ilişkiye bakmışlardır. 216000 öğrenci üzerine yapılan çalışma da araç ve malzeme eksikliği dersin işlenişini etkilese de öğrencilerin derse karşı olumlu tutumlarında farklılık olmamıştır. Çelik ve arkadaşları (2011), Denizli ilinde orta öğretimde öğrenim gören öğrencilerin bazı değişkenlere göre beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarına bakılmak amacıyla yapılan çalışmada okul türleri ve cinsiyet üzerinde durulmuştur. Cinsiyet üzerinde durularak erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre beden eğitimi dersine karşı tutum puanlarının yüksek olduğu belirtilmiştir fakat kızların beden eğitim dersine karşı olumsuz bir tutumu söz konusu değildir.

Ders dışı sportif etkinliklere yönelik öğrencilerin tutumlarının olumlu yönde gelişmesine engel olan etmenlere bakılacak olursa yapılan çalışmalara göre tesis yetersizliği sıkıntılarının başında gelmekte olup öğretmenlerin ve idarecilerin bakış açısına göre şekillendiği ders dışı etkinliklerin önemi ve uygulanabilirliği ile ilgili gerekli bilincin yetersiz olduğu üzerinde durulmuştur. Bu bulguları destekleyen çalışmalardan Mamak ve Pepe (2002) tarafından öğretmenlere yönelik yapılan araştırmanın sonucu paralellik göstermektedir. Selçuk (2006) tarafından ortaöğretim öğrencilerine yönelik çalışmada da benzer bulguların elde edildiği tespit edilmiştir. Ders dışı sportif etkinliklerin gelişmesi öğrenci, idare öğretmen ve aile işbirliği gerektirmektedir. Öğrencilerin ders dışındaki zamanını verimli ve kendi istekleri doğrultusunda yapmaktan hoşlandıkları sportif etkinliklerle kendilerini tanımasını hoşlandıkları alanları keşfetmelerine yardımcı olan bir alan olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma Kütahya ilinde okul sporlar faaliyetlerine katılan ve katılmayan ortaokul öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma ve katılmama nedenleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın bu bölümünde çalışma süresince izlenen bilimsel yöntem açıklanacaktır.

3.1. Araştırma Deseni

Araştırma deseni tasarlanırken ilgili literatür incelenmiş ve çalışmanın amacına uygun olduğu düşünülen nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırması (cross-sectional/survey) tekniği ele alınmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan okullardan (Şehitler Ortaokulu, Linyit Ortaokulu, 30 Ağustos Ortaokulu, Parmakören Ortaokulu, Ahteri İmamhatip Ortaokulu, Adile Zeyyat Şora Ortaokulu, Kızılcaören Ortaokulu, Bölcek Ortaokulunda) bulunan 7. ve 8. Sınıfta eğitim öğretim gören 1000 öğrenciden oluşmuştur. Ulaşılan 1000 öğrenciden anketlere eksik cevap verildiği tespit edilen 7 anket çalışmaya dâhil edilmemiştir. Toplamda 993 anket çalışmada kullanılmıştır.

3.3. Araştırma Tekniği ve Protokol

Öncelikle çalışmanın yapılabilmesi için Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanlığı'na dilekçe ile başvuru yapılmış ve onayın alınmasıyla birlikte Milli Eğitim Bakanlığına onaylı evrak götürülerek veri toplanabilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı Bölümlerinden ARGE'ye evrak teslim edilerek ARGE'deki anket komisyonu tarafından çalışmada kullanılacak anket incelenmiş uygulanmasında sakınca görülmemiştir. Ardından valilik tarafından Kütahya ilinde Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı bulunan okullarda anketin uygulanması için onay verilmiştir. Daha sonra çalışma evreninde yer alan okullarda, müdürlerle görüşülerek beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden randevu alınmış ve alınan randevu tarihinde araştırmacı tarafından öğrencilere gerekli kırtasiye malzemesi tedarik edildikten sonra yüz yüze görüşme yöntemi ile anket

hakkında bilgi sunulurken öğrencilerin dikkatli şekilde veri toplama araçlarının doldurmaları sağlanmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; Araştırmacı tarafından çalışmada yer alacak öğrencilerin kişisel bilgi dağılımlarının belirlenebilmesine yönelik kişisel bilgi formu yer almaktadır.

İkinci bölümde, Demirhan vd (2001) tarafından oluşturulan geçerliliği ve güvenilirliği belirlenmiş olan beden eğitimi ve spora yönelik tutum ölçeği yer almaktadır. Beden eğitimi ve spora yönelik tutum ölçeği 12 si olumlu 12 si olumsuz olmak üzere 24 önermeden oluşmaktadır. Ölçeğe verilen cevaplar Tamamen Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4), Tamamen Katılıyorum (5) şeklinde 5’li likert tipi ölçek üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik kat sayısı; 0,93 korelasyon katsayısı ise 0,85 olarak hesaplanmıştır.

Ölçeğin sonucuna bakılırken:

1-24 puan arasındaki tutum; En olumsuz

25-48 puan aralığındaki tutum ise; Olumsuz

49-72 puan aralığındaki tutum ise; Nötr

73-94 puan aralığındaki tutum ise; Olumlu

95-120 puan aralığındaki tutum ise; En Olumludur.

Üçüncü bölümde ise, kullanılan Akgül vd (2012) tarafından geliştirilen geçerliliği ve güvenilirliği belirlenmiş Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma/ Katılmama Nedenleri Ölçeği ise toplamda 13 sorudan oluşmaktadır. Sorulara verilecek yanıtlar ise Tamamen Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3) , Katılıyorum (4) , Tamamen Katılıyorum (5) şeklinde 5’li likert tipi ölçek üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçek soruları öğrencilerin spora yönelmelerini sportif etkinliklere katılmalarını sağlayan etkenler ve ilgi duydukları alanlara katılmalarına

engel teşkil eden faktörlerin tespitini belirleyen önermelerden oluşmaktadır. Ölçek tek faktörlü olup ölçek için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık kat sayısı; 72'dir.

3.5. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

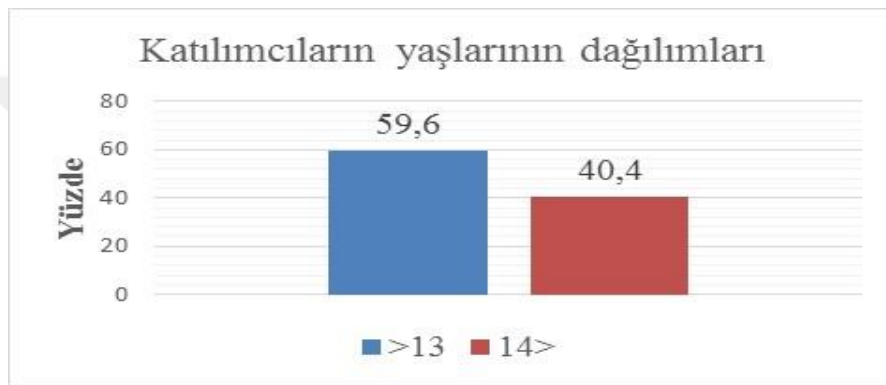
Verilerin değerlendirilmesi için SPSS 20 istatistik paket programı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi aşamasında katılımcıların kişisel bilgilerinin dağılımlarının belirlenmesi için yüzde ve frekans yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin nasıl bir dağılım gösterdiğinin belirlenmesi için tek örneklem Kolmogorow-Smirnow testi uygulanmıştır. Çalışmada hipotez testleri olarak ikili gruplar için bağımsız örneklem t testi üç ve daha fazla grup için tek yönlü varyans analizi testleri uygulanmıştır. Çalışmada anlamlılık düzeyi 05 olarak alınmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

4.1.1. Katılımcıların Yaşlarının Dağılımı

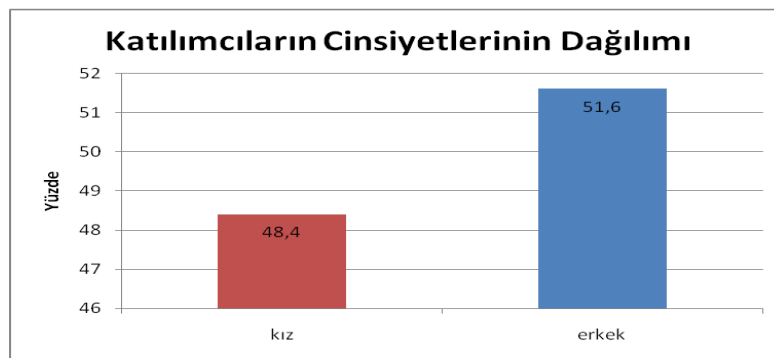
Grafik 4.1’de çalışmada yer alan öğrencilerin yaşlarının dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılanların % 59,6’sı (n=592) 13 yaş ve altında oldukları, %40,4’ünün ise (n=401) 14 yaş ve üzerinde oldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca çalışmada yer alan tüm öğrencilerin yaşlarının ortalaması ise $13,31 \pm 0,745$ yıl olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 4.1: Katılımcıların yaşlarının dağılımı

4.1.2. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımları

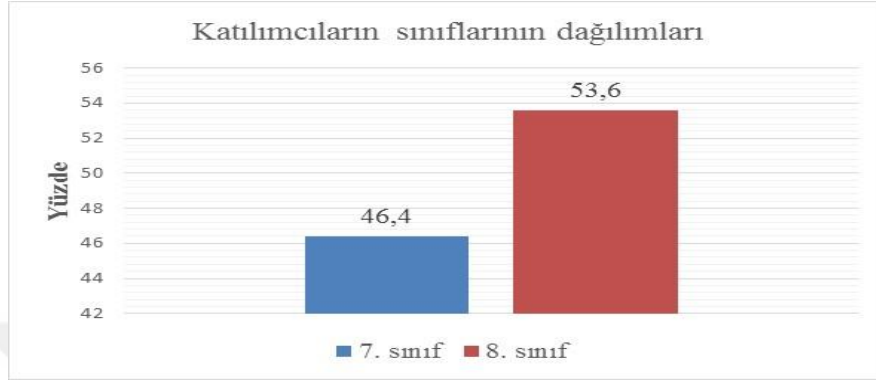
Grafik 4.2’de çalışmada yer alan öğrencilerin cinsiyetlerinin dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılanların % 48,4’ ünün (n=473) kız, %51,6’ sının ise (n=520) erkek oldukları anlaşılmaktadır.

Grafik 4.2: Katılımcıların cinsiyet dağılımları

4.1.3. Katılımcıların Sınıflarının Dağılımları

Grafik 4.3'te çalışmada yer alan öğrencilerin sınıflarının dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılanların % 46,4'ünün (n=461) 7. sınıf, %53,6'sının ise (n=532), 8. sınıf öğrencisi oldukları anlaşılmaktadır.

Grafik 4.3: Katılımcıların sınıflarının dağılımları

4.1.4. Katılımcıların Okul Sporlarına Katılma Durumlarının Dağılımları

Grafik 4.4'te çalışmada yer alan öğrencilerin okul sporlarına katılıp katılmadıklarının dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılanların % 46,6'sının (n=425) okul sporlarına katıldıkları, %53,4'ünün ise (n=568) okul sporlarına katılmadıkları anlaşılmaktadır.

Grafik 4.4: Katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarının dağılımları

4.1.5. Katılımcıların Spor Yapma Durumlarının Dağılımları

Grafik 4.5'te çalışmada yer alan öğrencilerin düzenli olarak spor yapıp yapmadıklarının (haftada en az üç gün olmak kaydıyla) dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılanların % 46,6'sının (n=463) düzenli olarak

spor yaptıkları (haftada en az üç gün) %53,4'ünün ise (n=530) düzenli olarak spor yapmadıkları anlaşılmaktadır.

Grafik 4.5: Katılımcıların spor yapma durumlarının dağılımları

4.1.6. Katılımcıların aile fertlerinin spor yapma durumlarının dağılımları

Grafik 4.6'da çalışmada yer alan öğrencilerin aile fertlerinin düzenli olarak spor yapıp yapmadıklarının (haftada en az üç gün olmak kaydıyla) dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılanların aile fertlerinin % 29,2'sinin (n=290) düzenli olarak spor yaptıkları (haftada en az üç gün) %70,8' inin ise (n=703) düzenli olarak spor yapmadıkları anlaşılmaktadır.

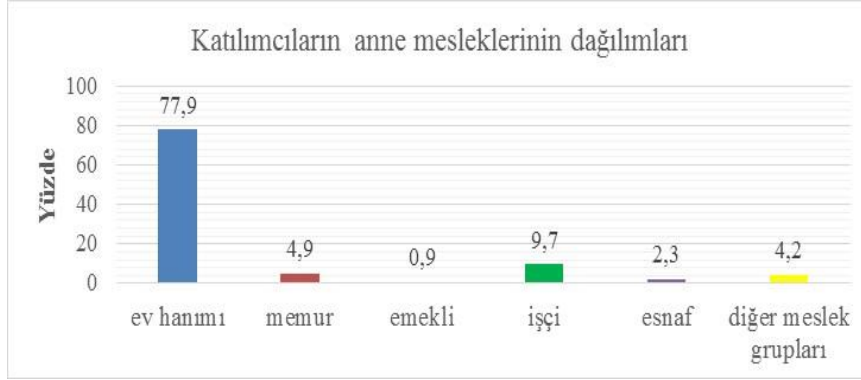

Grafik 4.6: Katılımcıların aile fertlerinin spor yapma durumlarının dağılımları

4.1.7. Katılımcıların Anne Mesleklerinin Dağılımı

Grafik 4.7'de çalışmada yer alan öğrencilerin anne mesleklerinin dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmada yer alan katılımcıların annelerinin %77,9'unun (n=774) ev hanımı, %4,9' unun (n=49) memur, %0,9' unun (n=9) emekli, %9,7' sinin (n=96) işçi, %2,3' ünün (n=23) esnaf oldukları ve %4,2' sinin ise (n=42) diğer meslek gruplarında çalıştıkları anlaşılmaktadır.

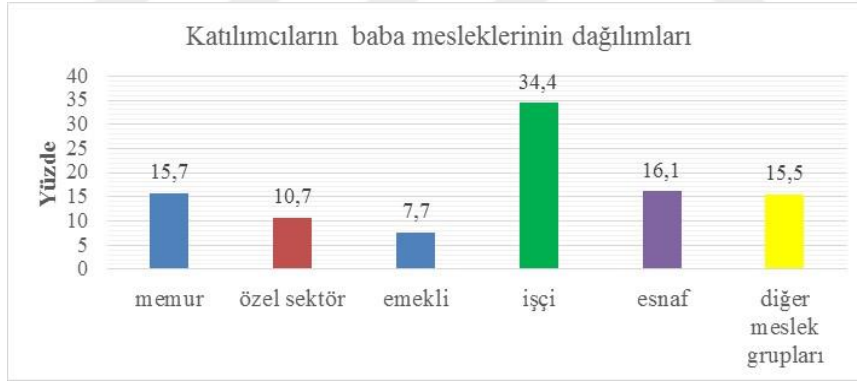

Grafik 4.7: Katılımcıların anne mesleklerinin dağılımı

4.1.8. Katılımcıların Baba Mesleklerinin Dağılımı

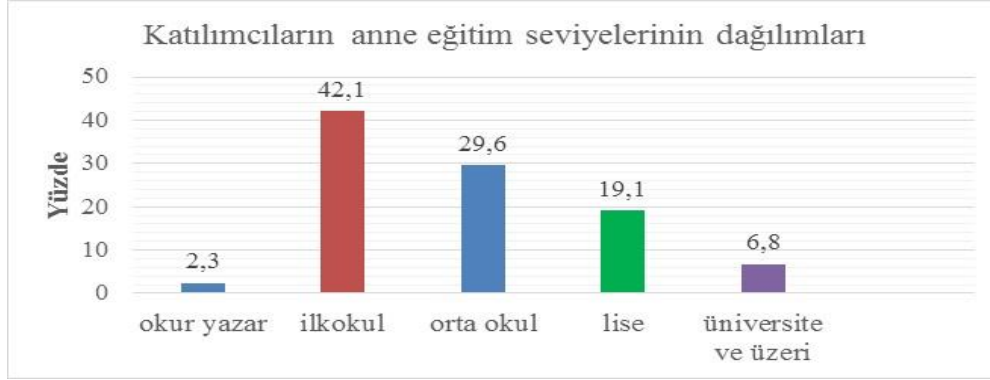
Grafik 4.8’de çalışmada yer alan öğrencilerin baba mesleklerinin dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmada yer alan katılımcıların babalarının %15,7’ sinin (n=156) memur, %10,7’ sinin (n=106) özel sektörde çalıştıkları, %7,7’ sinin (n=76) emekli, %34,4’ ünün (n=341) işçi, %16,1’ inin (n=160) esnaf oldukları ve %15,5’ inin ise (n=154) diğer meslek gruplarında çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Grafik 4.8: Katılımcıların baba mesleklerinin dağılımı

4.1.9. Katılımcıların Anne Eğitim Seviyelerinin Dağılımı

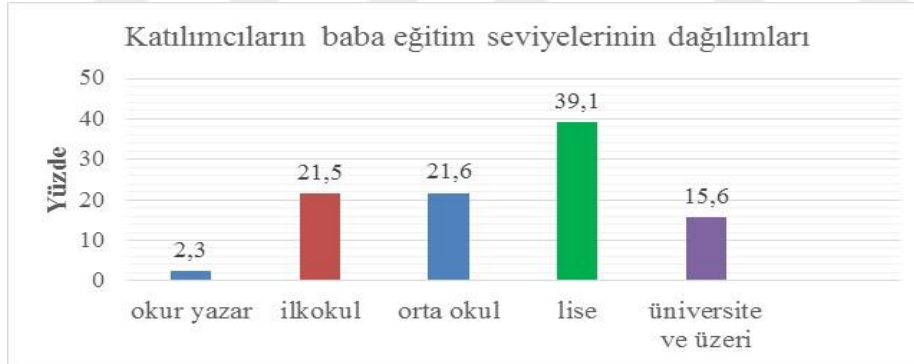
Grafik 4.9’da, çalışmada yer alan öğrencilerin anne eğitim seviyelerinin dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmada yer alan katılımcıların annelerinin %2,3’ünün (n=23) sadece okuryazar oldukları, %42,1’inin (n=418) ilkokul mezunu, %29,6’sının (n=294) ortaokul mezunu, %19,1’ inin (n=190) lise mezunu oldukları, %6,8’ inin ise (n=68) üniversite veya daha yüksek eğitime sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Grafik 4.9: Katılımcıların anne eğitim seviyelerinin dağılımı

4.1.10. Katılımcıların Baba Eğitim Seviyelerinin Dağılımı

Grafik 4.10'da çalışmada yer alan öğrencilerin baba eğitim seviyelerinin dağılımları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmada yer alan katılımcıların babalarının %2,3'ünün (n=23) sadece okuryazar, %21,5'inin (n=213) ilkokul mezunu, %21,6'sının (n=214) ortaokul mezunu, %39,1'inin (n=388) lise mezunu oldukları ve %15,6'sının ise (n=155) üniversite veya daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Grafik 4.10: Katılımcıların baba eğitim seviyelerinin dağılımı

4.1.11. Hipotez 1: Katılımcıların Yaşlarına Göre Beden Eğitimi Ve Spora Yönelik Tutumları

Grafik 4.11'de katılımcıların yaşlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmada yer alan katılımcıların yaşlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($t_{0,05} = -0,528$; $p = 0,597$; $p > 0,05$).

Grafik 4.11: Katılımcıların yaşlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları

4.1.12. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Ve Spora Yönelik Tutumları

Grafik 4.12’de katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmada yer alan katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($t_{0,05} = -2,257$; $p = 0,797$; $p > 0,05$).

Grafik 4.12: Katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları

4.1.13. Katılımcıların Sınıflarına Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutumları

Grafik 4.13’te katılımcıların sınıflarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların sınıflarına göre

beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($t_{0,05,777}$; $p=,437$; $p>0,05$).

Grafik 4.13: Katılımcıların sınıflarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları

4.1.14. Katılımcıların Okul Sporlarına Katılma/Katılmama Durumlarına Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutumları

Grafik 4.14'te katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($t_{0,05,1,041}$; $p=,298$; $p>0,05$).

Grafik 4.14: Katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları

4.1.15. Katılımcıların Düzenli Spor Yapma Durumlarına Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutumları

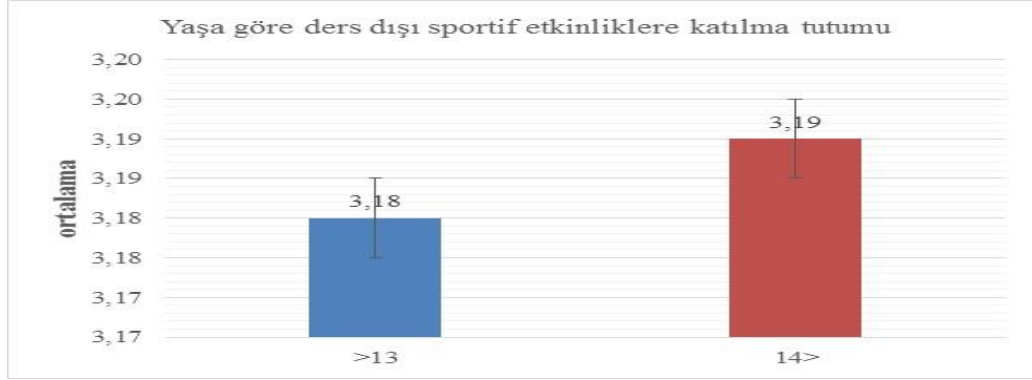
Grafik 4.15'te katılımcıların düzenli olarak spor yapma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların düzenli olarak spor yapma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($t_{0,05} 1,153$; $p=,249$; $p>0,05$).

Grafik 4.15: Katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları

4.1.16. Katılımcıların Yaşlarına Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı

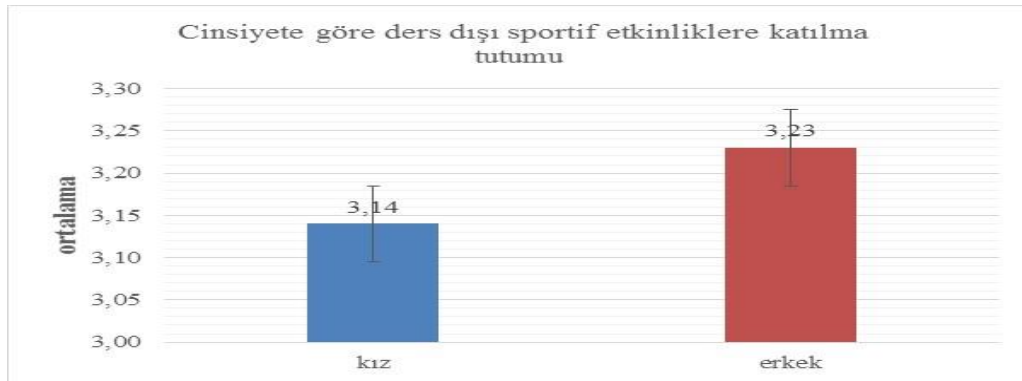
Grafik 4.16'da katılımcıların yaşlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların yaşlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($t_{0,05} -2,292$; $p=,772$; $p>0,05$).

Grafik 4.16: Katılımcıların yaşlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları

4.1.17. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı

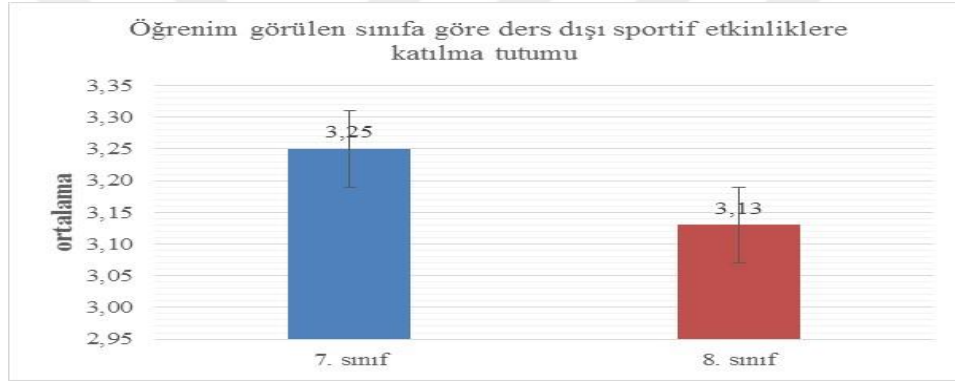
Grafik 4.17’de katılımcıların cinsiyetlerine göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların cinsiyetlerine göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t_{0,05} -2,227$; $p=,026$; $p<0,05$). Bu farklılığın ölçek alt boyutundan alınan puanlar göz önünde bulundurulduğunda erkek katılımcılardan kaynaklandığı gözlenmektedir. Yani çalışmada yer alan erkek öğrenciler ders dışı sportif etkinliklere kız öğrencilere göre daha yüksek bir tutuma sahiptirler.

Grafik 4.17: Katılımcıların cinsiyetlerine göre ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerinin dağılımı

4.1.18. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı

Grafik 4.18’de katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmada yer alan katılımcıların sınıflarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t_{0,05} 2,589$; $p=,010$; $p<0,01$). Ölçek alt boyutundan alınan puanlar göz önünde bulundurulduğunda 7. sınıf öğrencilerinin 8. sınıf öğrencilerine göre ders dışı sportif etkinliklere daha yüksek bir tutuma sahip oldukları söylenebilir. Bu durumun 8. sınıf öğrencilerinin TEOG sınavına hazırlanıyor olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Grafik 4.18: Katılımcıların öğrenim gördükleri sınıflara göre ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerinin dağılımı

4.1.19. Katılımcıların Okul Sporlarına Katılma Durumlarına Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı

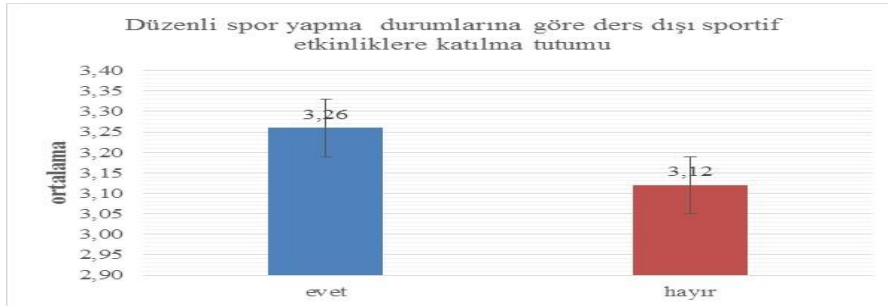
Grafik 4.19’da katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t_{0,05} 4,560$; $p=,000$; $p<0,001$). Ölçek alt boyutundan alınan puanlar göz önünde bulundurulduğunda okul sporlarına katılan öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarının okul sporlarına katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Grafik 4.19: Katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerinin dağılımı

4.1.20. Katılımcıların Düzenli Spor Yapma Durumlarına Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Dağılımı

Grafik 4.20’de katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t_{0,05} 3,068$; $p=,002$; $p<0,01$). Ölçek alt boyutundan alınan puanlar göz önünde bulundurulduğunda düzenli olarak spor yapan öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere olan tutumunun düzenli olarak spor yapmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Grafik 4.20: Katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenlerinin dağılımı

4.1.21. Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum ile Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma/Katılmama Nedenleri Arasındaki İlişki

Tablo 4.1’de Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum ile Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenleri Arasında ki İlişkiyi gösteren Pearson Kolerasyon tablosu yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre iki tutum arasında istatistiksel açıdan orta düzey anlamlı bir ilişki vardır. Yani beden eğitimi ve spora yönelik tutum arttıkça ders dışı sportif etkinliklere katılım oranı da artmaktadır denilebilir.

Tablo 4.1: Beden eğitimi ve spora yönelik tutum ile ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişki

Beden Eğitimi Ve Spora Yönelik Tutum	<i>Pearson Correlation</i>	1	,352**
	<i>P</i>		0
	<i>N</i>	992	992
Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Tutumu	<i>Pearson Correlation</i>	,352**	1
	<i>P</i>	0	
	<i>N</i>	992	993
** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)			

5. TARTIŞMA

Bu çalışma Kütahya ilinde düzenlenen okul sporları müsabakalarında yer alan merkez okullardan, okul sporlarına katılan ve katılmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ve ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Merkez okullarından okul sporları müsabakalarına katılan öğrenciler ve müsabakalarda yer almayan öğrenciler öncelikle yaş, cinsiyet, sınıf, okul sporlarına katılma, katılmama durumu, ailesinde düzenli spor yapan var mı yok mu , anne ve babasının mesleği, anne ve babasının eğitim düzeyi ortaya konularak , Beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ve Ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

Yapılan istatistiksel analizlerin sonucunda çalışma bulgularına göre iki tutum arasında istatistiksel açıdan orta düzey anlamlı bir ilişki vardır. Yani beden eğitimi ve spora yönelik tutum arttıkça ders dışı sportif etkinliklere katılımında artmaktadır bu ilişki düşünüldüğünde aralarında doğru bir orantının olduğu sonucuna ulaşmak mümkün olabilmektedir.

5.1. Hipotez 1: Yaş Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum

Analiz sonuçlarına göre çalışmada yer alan öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Literatür taraması yapıldığında benzer sonuçlara rastlanmıştır. Bu durumda orijinal hipotezimiz kabul edilmiştir (20, 43). Yani yaş beden eğitimi ve spora yönelik tutuma istatistiksel açıdan yaşın herhangi bir etkisinin olmadığı görülmektedir. Bu durumun çalışmada yer alan öğrencilerin genellikle benzer sosyal çevrelerde yetişmesinin ve okul dışı zamanlarda da birlikte vakit geçiriyor olmalarının bir sonucu olduğu düşünülmektedir. Veri toplama aracı olan anketlerden alınan puanlar göz önünde bulundurulduğunda katılımcıların yaşları fark etmeksizin beden eğitimi ve spora yönelik ortalama bir tutuma sahip olduğu anlaşılmaktadır.

5.2. Hipotez 2: Cinsiyete göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Çalışmanın bu bulgusu literatürde ki benzer çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir (46, 77, 18, 5, 43, 35, 83, 16). Bu durumda orijinal hipotezimiz kabul edilmiştir. Yani cinsiyet beden eğitimi ve spora yönelik tutuma istatistiksel açıdan anlamlı herhangi bir etki yaratmamaktadır. Bu durumun çalışmada yer alan öğrencilerin cinsiyet farkı olmadan beden eğitimi ve spora karşı ortalama bir tutuma sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun sonucunda cinsiyet farkı gözetmeden öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tutumlarında öğretmenin öğrencilere karşı eşit bir tutum sergilemesinin bir sonucu olduğu düşünülebilir. Literatür taraması yapıldığında benzer sonuçların aksine farklı sonuçlar elde edilmiştir (7). Ankara ilinde 1. Kademe öğrencilere yapılan çalışmada cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun çalışmanın yapıldığı illerdeki sosyo-kültürel yapı farklılıklarının cinsiyet üzerindeki etkisinden kaynaklandığı söylenebilir.

5.3. Hipotez 3: Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların sınıflarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Çalışmanın bu bulgusu literatürde ki benzer çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir (31, 43). Bu durumda orijinal hipotezimiz kabul edilmiştir. Yani öğrenim gördükleri sınıflara göre beden eğitimi ve spora yönelik tutuma istatistiksel açıdan anlamlı herhangi bir etki yaratmamaktadır. Bu durumun çalışmada yer alan öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf açısından fark gözetilmeden beden eğitimi ve spora karşı ortalama bir tutuma sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun sonucunda sınıf farkı gözetmeden öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tutumlarında ailenin ve gerek yaşadıkları çevrenin etkisinden dolayı olduğu düşünülebilir. Bunun yanı sıra (7, 74) yapılan çalışmalarda ise öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf seviyelerine göre Beden Eğitimi ve Spora karşı olan tutumlarında

anlamli farklilik söz konusudur. Çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Bunun nedeni ise; farklı eğitim ve öğretim gören kademelerdeki öğrenciler üzerine yapılmış olması ve bu öğrencilerin farklı gelişim özelliklerine sahip olmasının etkisinin olduğu söylenebilir.

5.4. Hipotez 4: Okul Sporlarına Katılma Durumuna Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Yani öğrencilerin okul sporlarına katılma durumuna göre beden eğitimi ve spora yönelik tutuma istatistiksel açıdan anlamlı herhangi bir etki yaratmamaktadır.

5.5. Hipotez 5:Düzenli Spor Yapma Durumuna Göre Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların düzenli olarak spor yapma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Çalışmanın bu bulgusu literatürde ki benzer çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir (47, 14, 37, 48). Bu durumda orijinal hipotezimiz kabul edilmiştir. Yani öğrencilerin düzenli spor yapma durumuna göre beden eğitimi ve spora yönelik tutuma istatistiksel açıdan anlamlı herhangi bir etki yaratmamaktadır.

5.6. Hipotez 6: Katılımcıların Yaşa Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Tutumu

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların yaşlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Çalışmanın bu bulgusu literatürde ki benzer çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir. Bu durumda orijinal hipotezimiz kabul edilmiştir. Yani öğrencilerin düzenli spor yapma durumuna göre beden eğitimi ve spora yönelik tutuma istatistiksel açıdan anlamlı herhangi bir etki yaratmamaktadır.

5.7. Hipotez 7: Katılımcıların Cinsiyete Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Tutumları

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların cinsiyetlerine göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu farklılığın ölçek alt boyutundan alınan puanlar göz önünde bulundurulduğunda erkek katılımcılardan kaynaklandığı gözlenmektedir. Yani çalışmada yer alan erkek öğrenciler ders dışı sportif etkinliklere kız öğrencilere göre daha yüksek olumlu bir tutuma sahiptirler.

Çalışmanın bu bulgusu literatürde ki benzer çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir (76, 81, 72). Yapılan bu çalışmalarda da cinsiyete göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumlarına bakıldığında erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek olumlu bir tutuma sahip olduğu sonucunu elde etmişlerdir.

5.8. Hipotez 8: Katılımcıların Öğrenim Gördüğü Sınıfa Göre Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Tutumları

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların sınıflarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ölçek alt boyutundan alınan puanlar göz önünde bulundurulduğunda 7. Sınıf öğrencilerinin 8. Sınıf öğrencilerine göre ders dışı sportif etkinliklere katılmada daha yüksek bir tutuma sahip oldukları söylenebilir. Bu durumun 8. Sınıf öğrencilerinin TEOG sınavına hazırlanıyor olmalarından kaynaklandığı.

Çalışmanın bu bulgusu literatürde ki benzer çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir (15, 81). Yapılan bu çalışmalarda da elde edilen sonuçlar benzerlik göstermektedir. Geçmiş yıllarda yapılan çalışmalara bakıldığında SBS sınavından kaynaklı olarak katılımda farklılık söz konusuysen, günümüzde ise bu durum isim değişikliğiyle TEOG sınavından kaynaklı olarak 8. Sınıf öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılımının düşük olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra lise düzeyindeki öğrencilere yapılan çalışmalarda da katılım son sınıflarda azaldığı bunun nedeninin ise; üniversite kazanma kaygısıyla öğrencilerin ders dışı sportif etkinlikleri tercih etmemesi olduğu söylenebilir.

5.9. Hipotez 9: Katılımcıların Okul Sporlarına Katılma Durumlarına Göre Ders Dışı Etkinliklere Karşı Tutumları

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t_{0,05} 4,560$; $p=,000$; $p<0,001$). Ölçek alt boyutundan alınan puanlar göz önünde bulundurulduğunda okul sporlarına katılan öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere olan tutumunun okul sporlarına katılmayan öğrencilere göre daha yüksek tutuma sahip oldukları söylenebilir.

Çalışmanın bu bulgusu literatürde ki benzer çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir (52). Yapılan bu çalışmalarda da elde edilen sonuçlar benzerlik göstermektedir. Okul sporlarına katılan öğrencilerin ders dışı etkinliklere karşı daha olumlu bir tutuma sahip olmalarında gerek sportif etkinlikler gerekse spor etkinlikler sırasındaki sosyal çevresiyle olan etkileşimi söz konusudur.

Okullar arasında gerçekleşen sportif müsabakalarda sporcunun kendi performansını görmesi kendi dışındaki diğer sporcularla olan iletişimi yeni insanlar tanıma sosyal açıdan yeni çevre edinme gibi faktörlerin etkisiyle okul sporlarına katılan sporcular ders dışı sportif etkinliklere karşı olumlu bir tutuma sahip oldukları saptanmıştır.

5.10. Hipotez 10: Katılımcıların Düzenli Spor Yapma Durumlarına Göre Ders Dışı Etkinliklere Katılma Tutumları

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($t_{0,05} 3,068$; $p=,002$; $p<0,01$). Ölçek alt boyutundan alınan puanlar göz önünde bulundurulduğunda düzenli olarak spor yapan öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere olan tutumunun düzenli olarak spor yapmayan öğrencilere göre daha yüksek tutuma sahip oldukları söylenebilir.

Çalışmanın bu bulgusu literatürde ki benzer çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir (57). Düzenli spor yapma, ailesinde düzenli spor yapan birinin bulunması kişinin spor yapmasına, ders dışı etkinliklere karşı daha olumlu bir tutuma sahip olmasında etkili olduğu söylenebilir.

5.11. Hipotez 11: Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Yönelik Tutum ile Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenleri Arasında ki İlişki

Analiz sonuçlarına göre iki tutum arasında istatistiksel açıdan orta düzey anlamlı bir ilişki vardır. Yani beden eğitimi ve spora yönelik tutum arttıkça ders dışı sportif etkinliklere katılımı artmaktadır denilebilir.

Çalışmanın bu bulgusu literatürde ki benzer çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir (45).

Katılımcıların ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumu; yaş, cinsiyet, sınıf, okul sporlarına katılma durumu, spor yapma durumuna göre incelenmiş ve sonuç olarak beden eğitimi ve spora karşı olan olumlu tutum ders dışı etkinliklere karşı da gösterilmektedir aralarında doğru bir orantıdan söz etmek mümkündür. Beden eğitimi ve spora karşı olumlu tutum içinde olan bireyler ders dışı sportif etkinliklere karşı da olumlu bir tutum göstermektedirler.

6. SONUÇVE ÖNERİLER

6.1.Sonuç

Bu çalışma Kütahya ili merkez okullarında okul sporları müsabakalarına katılan / katılmayan ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spora karşı tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmaya 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında Kütahya ili merkezinde ki okullar arası sportif etkinlik müsabakalarına katılan okullardaki öğrencilerden bu müsabakalara katılan ve katılmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tutumu ve ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişkiye bakmak amacıyla araştırmaya katılan okullar: Şehitler Ortaokulu, Linyit Ortaokulu, 30 Ağustos Ortaokulu, Parmakören Ortaokulu, Ahteri İmamhatip Ortaokulu, Adile Zeyyat Şora Ortaokulu, Kızılcaören Ortaokulu, Bölcek Ortaokulunda bulunan 7. ve 8. Sınıfta eğitim öğretim gören öğrenci ve sporcu öğrenciler gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak 3 bölümden oluşan anket uygulanmıştır. Birinci bölümde araştırmacı tarafından çalışmada yer alacak öğrencilerin kişisel bilgilerinin dağılımlarının belirlenebilmesine yönelik kişisel bilgi formu yer almaktadır. İkinci bölümde ise Demirhan vd (2001) tarafından oluşturulan geçerliliği ve güvenilirliği belirlenmiş olan 5'li likert tipi ölçek olan beden eğitimi ve spora yönelik tutum ölçeği yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise Akgül vd (2012) tarafından geliştirilen geçerliliği ve güvenilirliği belirlenmiş tek faktörlü ölçek olan Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma/ Katılmama Nedenleri ölçeği uygulanmıştır.

Çalışma bulguları, katılımcıların yaşlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik olan tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulguları, katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulguları, katılımcıların öğrenim gördükleri sınıflara göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulguları, katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulguları, katılımcıların spor yapma durumlarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Çalışma bulguları, katılımcıların yaşa göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p>0,01$).

Çalışma bulguları, katılımcıların cinsiyete göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$).

Çalışma bulguları, katılımcıların öğrenim gördükleri sınıfa göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$).

Çalışma bulguları, katılımcıların okul sporlarına katılma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$).

Çalışma bulguları, katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre ders dışı sportif etkinliklere katılma tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$).

Çalışma bulguları, katılımcıların beden eğitimi ve spora yönelik tutumu ile ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri arasındaki ilişkide anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$).

Sonuç olarak Kütahya ili merkez okullarında 7 ve 8. Sınıfta öğrenim gören okul sporlarına müsabakalara katılan ve katılmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ve ders dışı sportif etkinliklere katılma katılmama nedenleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çalışmanın sonucu olarak okul sporlarına katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik olumlu bir tutuma sahip oldukları görülmüştür. Sınıf bazında düşünüldüğünde ise öğrencilerin ileriki eğitim hayatlarında öneminin büyük olduğu düşünülen sınavların öğrencilerin ders dışı etkinliklere yönelik olan tutumlarını olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir.

Ayrıca çalışmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı ve alanda yapılacak benzer çalışmalara da yol göstereceği düşünülmektedir.

6.2. Öneriler

- Yapılacak benzer bir çalışma daha fazla katılımcı ile gerçekleştirilebilir.
- Benzer çalışma beden eğitimi dersinde başarılı öğrencilerin diğer derslere karşı tutumları üzerine bakılabilir.
- Benzer çalışma özel okullar ile Devlet okullarında öğrenim gören öğrencilere uygulanarak arasındaki farka bakılabilir.
- Merkez okullarında ve kırsaldaki okullarda eğitim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma nedenleri karşılaştırılabilir.
- Merkez ve kırsaldaki beden eğitimi dersinde başarılı öğrencilerin diğer derslerdeki başarı ve motivasyon düzeyleri karşılaştırılabilir.
- Yapılacak benzer çalışmalardan biri de bölgesel düşünülerek geniş bir alana yayılarak öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları karşılaştırılabilir.

KAYNAKLAR

1. Acet, M., Devecioğlu, S., Ekici, S., Özmaden, M., Pepe, K. ve Soyer, F., (2000). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders Dışı Etkinlikleri Üzerine Araştırma. 1. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi 26-27 Mayıs Ankara.*
2. Açak, M. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı.* İstanbul: Morpa Mmp Baskı Tesisleri.
3. Afyon, Y. A., Tunç, A. (1997). *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi.* Konya: Damla Ofset.
4. Albayrak, A. (2004). İlköğretimde Ders Dışı Etkinlikler ve Bunlarla İlgili Öğrenci Davranışları Hakkında Velilerin Görüşleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12, 13-18.
5. Alpaslan, S. (2008). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına Karşı Alguları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumları.* Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
6. Alpman C. (1972). *Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi*, 1. Baskı, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1-35.
7. Altay, F, Özdemir, Z. (2006). “Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim 1.Kademesinde Öğrenim Gören 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması”. *9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Muğla Üniversitesi, Nobel Yayınları,
8. Aracı, H. (2006). *Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi.* Ankara: Nobel.
9. Aracı H. (2001). *İlköğretimde Beden Eğitimi Ders Programları 2. Kademe*, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
10. Aracı H. (2011). *Okullarda Beden Eğitimi*, 2.Baskı, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

11. Aracı, H. (2000). *Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Bağırgan Yayıncılık.
12. Aras, Ö. (2013). *İlköğretim Kurumları İkinci Kademe Öğrenim Gören Öğrenci Ve Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi (Kars İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
13. Balcıoğlu, B., Özbek, A., Sungur, N., Sivrikaya, K. (2003). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Değer Sistemleri ve Sorun Çözmedeki Yeterliliklerinin İncelenmesi. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Olimpik Eğitim ve Spor Kültürü Sempozyumu*, Bursa.
14. Balyan, M., Moralı S., Onursal, A. M. (2005). Çeşitli Orta Öğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Derslerine Yönelik Tutumları (İzmir Örneği). *SD Yıldönümü Dünya Kongresi*, İstanbul, Türkiye.
15. Balyan, M., Balyan, Y. B. ve Kiremitçi O. (2012). Farklı Sportif Etkinliklerin İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum, Sosyal Beceri ve Öz yeterlik Düzeylerine Etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 196-201.
16. Başer, S. A. (2009). *Öğretmen Niteliklerinin Beden Eğitimi Dersi Alan Öğrencilerin Bu Dersle Karşı Olan Tutumlarına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
17. Binbaşoğlu, C. (2000). *Okulda Ders Dışı Etkinlikler Öğretmen Kitapları Dizisi*. İstanbul: MEB Yayınları.
18. Bostancı H, Demirhan G, Bulca Y. (2005). *Comparison of Primary School Students' Attitude Toward Physical Education Lesson*. The 46'th ICHPER*SD Anniversary World Congress, 2005; November, 186-187, İstanbul.
19. Çelik, Z. ve Pulur, A. (2011) Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları, *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Kongresi*, Van/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı,115-121.

20. Çetin, M. (2007). *Orta Öğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması*. Gazi Üniversitesi, Ankara
21. Çılğın, Ö. (2007). *Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Öğrenim Gören Öğrenciler İle Velilerinin Beden Eğitimi ve Ders Dışı Etkinliklere Yaklaşımları (Hakkâri İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara.
22. Çöndü, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Star Ofset, Nobel
23. Çöndü, A. (2004). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel.
24. Demirci, A. (2008). *İlköğretimde Beden Eğitimi Dersi Etkinlikleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
25. Demirel, Ö. ve Kaya, Z. (2007). *Eğitim İle İlgili Temel Kavramlar*. Ö. Demirel ve Z. Kaya (Editörler). İkinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
26. Devecioğlu, S. ve Sarıkaya, M. (2006). Sporcu Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Değişkenler Işığında Profillerinin Belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 301-314.
27. Doğan, B. (2004). *Spor Sosyolojisi ve Uygulamalı Spor Sosyolojisine Giriş*. META 1.Basım Matbaacılık Hizmetleri, İzmir.
28. Ekici, S. Bayraktar, A. Hacıcaferoğlu, B. (2011). Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Tutumlarının Değerlendirilmesi *Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt:8 Sayı:1
29. Erden, M. Fidan, N. (1998). *Eğitime Giriş*. Ankara: Alkım Yayıncılık.
30. Erhan, E.S. Tamer, K. (2009). Doğu Anadolu Bölgesi İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi İçin Gereken Tesis Araç ve Gereç Durumları ile Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları Arasındaki İlişki *Atabesbd* (3): 57-66.

31. ERKMEN, G., Tekin, M., Taşğın, Ö. (2006). Özel İlköğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Beden Eğitimi Dersi Hakkındaki Tutum ve Görüşleri. *9. Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi. 3-5 Kasım*, Muğla Üniversitesi. Muğla: Nobel Yayın Dağıtım
32. Eroğlu, B. (2011). *Öğretmenlik Uygulamasının Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Mesleki Yeterlikleri ve Mesleğe Yönelik Tutumları Üzerine Etkileri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
33. Ertürk, S. (1986). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Meteksan Matbaacılık.
34. Fişek, K. (1998). *Türkiye’de ve Dünya’da Spor Yönetimi*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
35. Folsom, M. ve Sherry, L. (1992). "A comparasion of upper clementary school children 's attitudes toward physical activitiy". *Paper presented at the Ammal Meeting of the American Alliance for Health. Physical Education, Recreation and Dance* (Indianapolis,IN April). The ERIC Database 1999-09.
36. Gaulhofer, K. (1956). *Natarliches Turner*, Bond 11. Osterreichischer, Bundesverlag
37. Güllü M. Güçlü, M. Kafkas, E. (2007). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin 4. 5. ve 6. Sınıf Beden Eğitimi Dersi Yeni Öğretim Programı Uygulamalarının İncelenmesi. *Uluslararası Akdeniz Spor Bilimleri Kongresinde Sunulmuş Sözlü Bildiri*, Antalya
38. Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Orta Öğretim Öğrencileri için Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (2).
39. Günay, N. (2013). Atatürk Döneminde Türkiye’de Beden Eğitiminin Gelişimi ve Gazi Beden Terbiyesi Bölümü, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi ATAM Dergisi*, Cilt XXIX, Mart 2013, Sayı 85, s. 75-76.
40. Güneş, A. (2004). *Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

41. Güneş, A. (1998). *Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
42. Güneş, Z. (1998). *Spor ve Beslenme Antrenör Ve Sporcu El Kitabı*. Ankara: Bağırhan Yayımevi.
43. Gürbüz, A. Özkan, H. (2012). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Muğla il örneği)* Pamukkale Journal of Sport Sciences Vol.3, No.2, Pg:78-89
44. Harmandar, İ. H. (2004). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
45. Holoğlu, G, O. (2006). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrenim Gören Kız Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları*. Yüksel Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı.
46. Hu, H., Duan, J., Wang, G., Arao, T. (2014). Reliability and Validity of a Chinese Version of the Students' Attitudes toward Physical Education Scale and Its Related Factors. *Advances in Physical Education*, 4, 181-189.
47. Hünük, D. (2006). *Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ankara.
48. İmamoğlu C. (2011). *Aktif Olarak Spor Yapan ve Yapmayan Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı
49. İnal, A. N. (2013). *Beden Eğitimi Spor Bilimi* s.9
50. İşcan, F. (1998). *Türklerde Spor*, Ankara: Milli Eğitim Basım Evi
51. Kale, R. ve Erşen, E. (2003) *Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş*. Nobel yayıncılık Ankara

52. Kangalgil, M., Hünük, D. ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise Ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
53. Kasap, H. (1997). *Beden Eğitimi*. 1. Baskı. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları
54. Kılınç, M. (2014). *İlkokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Programının Sınıf Öğretmenleri ve Beden Eğitimi Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi*, Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gaziantep.
55. Kırçık, K. Pepe, K. (2009). Burdur Merkez İlköğretim ve Lise Öğretim Kurumlarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders Dışı Egzersiz Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi. *6.Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*, Burdur. 143-144
56. Koçakoğlu M. (2002). *Lise Öğrencilerinin Genetik Kavramlardaki Bilgi Düzeyleri*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ankara.
57. Kotan Ç., Hergüner G., YAMAN., Ç. (2009). İlköğretim Okullarında Okuyan Öğrencilerin Spor Yapmalarında Okul ve Aile Faktörünün Etkisi (Sakarya İl Örneği), *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* Cilt 3, Sayı 1.
58. Köse, E. (2003). *İlköğretim Düzeyinde Ders Dışı Etkinliklerin Akademik Başarıya ve Okul Kültürünü Algulamaya Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.
59. M.E.B. (2010). *Ders Dışı Eğitim Çalışmalarına dair esaslar hakkında 2010/49 Nolu Genelge*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/929.html> adresinden alınmıştır
60. Mamak, H. ve Pepe, K. (2002). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Boş Zaman Etkinlikleri Hakkında Görüşleri ve Katılım Düzeyleri, *7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*. Antalya

61. Marginson, Simon.(2006) “Engaging Democratic Education In The Neoliberal Age”, *Education Theory*, Volume: 56, Number: 2, ss: 205-219.
62. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2000). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi*. Milli Eğitim Basımevi. Ankara.
63. Mirzeoğlu, N. (2003). *Spor Bilimlerinin Tarihsel Temelleri Spor Bilimlerine Giriş*. Ankara: Bağırhan Yayımevi
64. Muratlı, S. (1997). *Çocuk ve Spor*. Ankara: Bağırhan Yayımevi.
65. Özener, A. (1988). *Beden Eğitimi*. İzmir: Şafak Yayımevi
66. Özmen, Ö. (1979). *Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayını.
67. Özmen, Ö. (1999). *Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni*. Ankara: Bağırhan Yayımevi.
68. Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Ankara: Bağırhan Yayımevi.
69. Selçuk, T. (2006). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Ders Dışı Spor Faaliyetlerine Katılımı ve Sorunları (Mersin İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin.
70. Senemoglu, N.(2005) *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.
71. Sezen, G. (2007). *Sosyo-Ekonomik Yapısı Düşük Öğrencilere Yönelik Ders Dışı Etkinliklerin Sağlanması (Intel Öğrenci Programı-İstanbul İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
72. Smoll, F.L. & Schutz, R.V. (1980). *Children’s attitudes towards physical activity: a longitudinal analysis*. J Sport Psychol
73. Sönmez, V. (2004). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*. Ankara: Ertem Matbaası.
74. Subramaniam, P.R., ve Silverman, S.(2007). Middle School Students’ Attitudes Toward Physical Education. *Teaching and Teacher Education*, 23(5),602-611.

75. Tamer, K. (1987). *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
76. Taşgın, Ö. ve Tekin, M., (2009). Çeşitli Değişkenlere Göre İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine ilişkin Tutum ve Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 457-466
77. Taşmektepligil, Y.(2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi Spormetre *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, (4) 139-147.
78. Tayga, Y. (1990). *Türk Spor Tarihine Genel Bakış*. Ankara: GSGM Yayınları.
79. Tepeköylü, Ö. ve Yüksel, Y. (2010). Ortaöğretimde Sporcu Öğrencilerle Spor Yapmayan Öğrencilerin İletişim Becerisi Düzeyleri. *11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Antalya.
80. Varıs, F. (1994). *Eğitim Bilimine Giriş*. Konya: Atlas Kitapevi.
81. Yaman, E. (2011). Rekreasyon Bağlamında Öğrenci Algılarına Göre Sosyal Kulüplerin İşlevselliği. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 35-48.
82. Yamaner, F. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Temel İlkeler*. Bursa: Ekin Kitabevi.
83. Yanık, M. Çamlıyer, H. (2015). Ortaöğretim 9.Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları İle Okulda Yabancılaşma Düzeyleri Arındaki İlişkinin Belirlenmesi, *Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi* Cilt 1, Sayı ,1 9-19.
84. Yaylaci, F. (1998) "İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1,95-106
85. Yetim, A. (1998). Öğretmenlik Mesleği ve Beden Eğitimi Öğretmeninin Sosyal Görevleri. *1. Spor Kongresi Bildirileri*. Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Kalkındırma ve Geliştirme Derneği, Erzurum.

86. Yetim, A. (2000). *Sosyoloji ve Spor*. Ankara: Topkar Matbaacılık.
87. Yolcu, İ. (2000). *Eğitim Bütünlüğü içinde Beden Eğitimi ve Sporun Yeri ve Önemi, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*, İzmir Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

EKLER

Ek-1: Kişisel Bilgi Formu

Sayın katılımcı;

Elinizde bulunan bu anket formu “beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarınızın” incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Anket cevaplarında doğru veya yanlış cevap yoktur ve elde edilen veriler sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için teşekkür ederiz.

Araştırmacı Dilek KARAVELİOĞLU

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1.Yaşınız:	2.Cinsiyetiniz: Kadın ( ) Erkek ( )
3. Sınıfınız:	

4. Okul sporlarına katıldınız mı?

Evet	Hayır
------	-------

5.Düzenli olarak spor yapıyor musunuz? (haftada 3 gün veya daha fazla)

Evet	Hayır
------	-------

6.Ailenizde düzenli olarak spor yapan var mı? (haftada 3 gün veya daha fazla)

Evet	Hayır
------	-------

7. Annenizin mesleği?

Ev hanımı	1
Memur	2
Emekli	3
İşçi	4
Aile mesleği veya serbest meslek (esnaf)	5
Diğer (belirtiniz)	6

8. Babanızın mesleği?

Memur	1
Özel sektör	2
Emekli	3
İşçi	4
Aile mesleği veya serbest meslek (esnaf)	5
Diğer (belirtiniz)	6

9. Annenizin eğitim düzeyi

Okuryazar	1
İlkokul	2
Ortaokul	3
Lise	4
Üniversite veya yüksek lisans	5

10. Babanızın eğitim düzeyi

Okuryazar	1
İlkokul	2
Ortaokul	3
Lise	4
Üniversite veya yüksek lisans	5

Ek-2: Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum Ölçeği

<i>Beden eğitimi ve spora yönelik tutum ölçeği</i>	Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Karasızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1-Beden eğitimi ve spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum.	1	2	3	4	5
2-Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum.	1	2	3	4	5
3-Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.	1	2	3	4	5
4-Beden eğitimi ve spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem.	1	2	3	4	5
5-Beden eğitimi ve spor dersine diğer derslerde olduğu gibi zorunlu olduğu için katılıyorum.	1	2	3	4	5
6-Beden eğitimi ve sporla ilgili konuşmak çok zevklidir.	1	2	3	4	5
7-Beden eğitimi ve spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim.	1	2	3	4	5
8-Beden eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum.	1	2	3	4	5
9-Beden eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir.	1	2	3	4	5
10-Beden eğitimi ve spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.	1	2	3	4	5
11-Gelecekteki öğrencilik yaşantımda beden eğitimi ve spor dersi almak istemem.	1	2	3	4	5
12-Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağlayacağına inanırım.	1	2	3	4	5
13-Okul ders programlarına beden eğitimi ve spor dersi koymak gerekli değildir.	1	2	3	4	5
14-Beden eğitimi ve spor uğraşımın gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.	1	2	3	4	5
15-Okul ders programlarının her yılında beden eğitimi ve spor dersi olmalıdır.	1	2	3	4	5
16-Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.	1	2	3	4	5
17-Beden eğitimi ve sporla ilgili etkinliklerin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.	1	2	3	4	5
18-Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.	1	2	3	4	5
19-Beden eğitimi ve spor etkinlikleriyle uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.	1	2	3	4	5
20-Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.	1	2	3	4	5
21-Beden eğitimi ve spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırırım.	1	2	3	4	5
22-Beden eğitimi ve sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.	1	2	3	4	5
23-Beden eğitimi ve spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.	1	2	3	4	5
24-Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.	1	2	3	4	5

Ek-3: Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma ve Katılmama Nedenleri

<i>Ders dışı sportif etkinliklere katılma/katılmama nedenleri</i>	Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Karasızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1-Ders dışı sportif çalışmaların yararlı olduğunu düşünüyorum	1	2	3	4	5
2-Spor yaparak okuldaki idareci ve öğretmenlerle ilişkilerimin artacağını düşünüyorum	1	2	3	4	5
3-Sportif faaliyetlere katılarak boş zamanlarımı en iyi şekilde değerlendiriyorum.	1	2	3	4	5
4-Okulumda kapalı spor salonu olması sportif çalışmalarını olumlu etkiler.	1	2	3	4	5
5-Çalışmaların dışardan gelen antrenörler tarafından yapılması çalışmalara katılmamda etkilidir.	1	2	3	4	5
6-Medyadaki programlar spora yönelmemde etkili olur	1	2	3	4	5
7-Diğer ders öğretmenlerinden destek görememem sportif çalışmalara katılmamamda etkili oluyor.	1	2	3	4	5
8-Okulumda soyunma odalarının olmaması sportif çalışmalara katılmamamda etkindir	1	2	3	4	5
9-Çalışmaların düzensiz yaptırılması sportif çalışmalara katılmamamda etkindir	1	2	3	4	5
10-Sağlık sorunlarımın olması sportif çalışmalara katılmamamda etkilidir.	1	2	3	4	5
11-İstediğim branşa yönelik faaliyetlerin yapılmaması sportif çalışmalara katılmamamda etkilidir.	1	2	3	4	5
12-İstediğim branşa ait tesis ve araç gereç olmaması sportif çalışmalara katılmamamda etkilidir.	1	2	3	4	5
13-Boş vaktimin olmaması spor yapmamı engeller.	1	2	3	4	5

Ek-4: Resmi İzinler

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 53490996-604-E.12610693
Konu : Dilek KARAVELİOĞLU'nun
Anket Çalışması

08/12/2015

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) MEB. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2012/13 nolu Genelgesi.
b) Dumlupınar Üniversitesi Rektörlüğünün 25/11/2015 tarihli ve 8 sayılı yazısı.

Bakanlığımızın ilgi (a) Genelgesi doğrultusunda, Dumlupınar Üniversitesi Rektörlüğü Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrencisi Dilek KARAVELİOĞLU'nun "Okul Sporlarına Katılan ve Katılmayan Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutumları ile Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Nedenleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamındaki anket çalışmasını İlimiz merkezinde bulunan ortaokul öğrencilerine uygulamak istediği ilgi (b) yazıda belirtilmektedir.

İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı başkanlığında toplanan değerlendirme komisyonu yapmış olduğu inceleme sonucunda söz konusu anket çalışmasının okullarda uygulanabilir olduğuna karar vermiş olup, eğitim- öğretime aksatmadan, konunun dışına çıkmamaları, bütün sorumluluğun ilgililere ve okul müdürlüğüne ait olmak üzere yukarıda belirtilen anket çalışmasının tamamlandıktan sonra bir örneğinin Müdürlüğümüze verilmek üzere yapılmasını;

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Coşkun ESEN
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
08/12/2015

Yüksel KARA
Vali a.
Vali Yardımcısı

İl Millî Eğitim Müdürlüğü/KÜTAHYA
Elektronik Ağ:kutahya.meb.gov.tr
2236241/159
e-posta:stratejigelistirme43@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Filiz ÖRNEK- VHKL
Tel: (0 274)
Faks: (0 274) 2236254

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b6e9-fa94-3264-accf-4533 kodu ile teyit edilebilir.

Table with 22 columns and 49 rows (labeled 397-499). Each row contains a sequence of numbers (1-5) representing a data set or code.

Ek-6: İstatistiksel Test Sonuçları

Group Statistics

bölünmüş_yaş	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
spora_yonelik_tutum 12-13 yaş	500	67,8800	10,77189	,48173
14-16 yaş	347	68,0634	9,05484	,48609

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper	
spora_yonelik_tutum	Equal variances assumed	7,085	,008	-,260	845	,795	-,18340	,70598	-1,56908	1,20228
	Equal variances not assumed			-,268	814,576	,789	-,18340	,68436	-1,52672	1,15992

Group Statistics

cinsiyet	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
spora_yonelik_tutum kız	410	68,1463	8,42850	,41625
erkek	437	67,7757	11,45314	,54788

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper	
spora_yonelik_tutum	Equal variances assumed	18,469	,000	,534	845	,594	,37060	,69463	-,99280	1,73400
	Equal variances not assumed			,539	800,343	,590	,37060	,68807	-,98003	1,72123

Group Statistics

	sınıf	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
spora_yonelik_tutum	7.sınıf	399	68,2456	10,82059	,54171
	8.sınıf	448	67,6964	9,41377	,44476

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
spora_yonelik_tutum	Equal variances assumed	6,543	,011	,790	845	,430	,54919	,69530	-,81554	1,91391
	Equal variances not assumed			,784	794,132	,434	,54919	,70090	-,82665	1,92502

Group Statistics

	okul_sporlarına_katıldınız_mı	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
spora_yonelik_tutum	evet	397	68,5164	10,42059	,52299
	hayır	450	67,4600	9,79066	,46154

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
spora_yonelik_tutum	Equal variances assumed	,156	,693	1,520	845	,129	1,05637	,69481	-,30738	2,42012
	Equal variances not assumed			1,514	816,315	,130	1,05637	,69752	-,31278	2,42552

Group Statistics

spor_yapiyormusunuz	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
spora_yonelik_tutum evet	417	68,5396	10,67343	,52268
spora_yonelik_tutum hayr	430	67,3884	9,48611	,45746

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances	t-test for Equality of Means								
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
spora_yonelik_tutum	Equal variances assumed	1,967	,161	1,660	845	,097	1,15120	,69335	-,20968	2,51208
	Equal variances not assumed			1,657	826,913	,098	1,15120	,69460	-,21218	2,51458

Correlations

		katilma_nedenleri	katilmama_nedenleri	spora_yonelik_tutum
katilma_nedenleri	Pearson Correlation	1	,260**	,350**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	847	847	847
katilmama_nedenleri	Pearson Correlation	,260**	1	,241**
	Sig. (2-tailed)	,000		,000
	N	847	847	847
spora_yonelik_tutum	Pearson Correlation	,350**	,241**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	
	N	847	847	847

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).